

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékkállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 205. sz. 1943. szeptember 11 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

RÓMA KÖRÜL HARCOK FEJLŐDTEK KI NÉMET ÉS OLASZ CSAPATOK KÖZÖTT

A római olasz főparancsnok ötven kilométer körzetben kapitulált — A Vatikánváros védelmét a német véderő vette át — Róma német csapatok kezén van — Felsőolaszországban Rommel meghódolásra kényszerítette az olasz kötelekeket — Triesztet rövid harc után bevettük, közli a rendkívüli német hadijelentés

A salernói öbölben angol-amerikai haderők szálltak partra, heves harcok vannak folyamatban Hitler beszélt Olaszországról, Mussoliniról, élesen bírálta a Badoglio-kormány eljárását, bejelentette az olaszországi harc folytatását és hangoztatta, hogy Németországban nem lehet olasz mintára egy „július 25-ikét” felidézni

Cáfolják az olasz király lemondását

Olaszország a fegyverszünettel szem került el vezetés sorsát, hadszíntérré vált. A német csapatok megszállták Észak- és Közép-Olaszország stratégiai pontjait és lejjeb délen Nápoly környékén is felveszik a harcot a partraszálló brit-amerikai erőkkel.

Olaszország mai helyzete ezzel jelölhető meg: fegyverszünet a fegyverek szünete nélkül. Az olasz hadsereg egyes részei is más és más magatartást tanúsítanak.

Legnehezebb helyzetben a flotta van, melyet az angolszász főparancsnokság a fegyverszüneti feltételek értelmében arra utasított, hogy a szövetségesek kikötőibe fussanak be. Odáig fejlődtek a tengeren a dolgok, hogy egy olasz flotta az amerikai főparancsnokság utasítására Szardínia és Korzika között a német hajóforgalmat támadta, mire német repülőgépek viszonozták a támadást és egy olasz csatahajót és egy cirkálót bombákkal elsüllyesztettek több hajót pedig megrognáltak.

Az olaszországi háborús helyzetre jellemző, hogy több magasrangú személyiség családtagjai elhagyták Olaszországot. Így Svájcba érkezett az olasz trónörökös felesége és négy gyermeke, Badoglio marsall leánya és menyje. Cáfolják azt a hírt, mintha az olasz király lemondott volna a trónörökös javára.

A késő esti órákban adták ki a német főparancsnokság különjelentését, mely minden részletében feltárja az olasz helyzetet. Bizonyára meglepetéssel értesül ebből a világ, hogy Róma közelében heves harcok fejlődtek ki a német és olasz csapatok között, ami azzal végződött, hogy a római parancsnok kapitulált. A Vatikánváros védelmét a német véderő vette át.

Felső-Olaszországban is heves harcok voltak német és olasz csapatok között, az olasz kötelekek végül is meghódoltak. Ebből a jelentésből tudjuk meg, hogy Rommel itt parancsnokol. Triesztet is harc után vették be a német csapatok.

Mint a pénteki német rendés

hadijelentés közli, a salernói öbölben erős angol-amerikai haderők szálltak partra. A német csapatok megáldták a partraszállásokat. A harcok folyamatban vannak.

MIT TARTALMAZ AZ OLASZ FEGYVERSZÜNETI SZERZŐDÉS?

— ez most az izgató kérdés, melyre azonban nincs felelet. Londoni jelentés szerint az angol fővárosban sem ismerik eddig a fegyverszüneti megállapodás feltételeit. Ezeket a katonai tényezők egyelőre titokban tartják. Politikai tekintetben a helyzet még tisztázatlan és minden bizonnyal ilyen marad egy bizonyos ideig mindaddig, amíg az olaszországi torzulat következményei át nem tekinthetők. Azt a tényt azonban, hogy a fegyverszüneti feltételekhez nemcsak a nyugati hatalmak járultak hozzá, hanem a Szovjet-Unió is, annak jeléül tekintik, hogy a szövetségek közötti együttműködés Olaszország ügyében már továbbterjedt, mint ahogy azt a közvélemény eddig gondolta.

A DÉLI ARC VONAL MOZGÁSBA JÖN?

Wilson tábornoknak a Balkánon és az Egei-tengeren levő olaszokhoz intézett felhívása — londoni vélemény szerint — valószínűleg azt jelenti, hogy rövidesen az egész déli arc vonal mozgásba jön.

MIT TERVEZ EISENHOWER?

Svájcban át érkezett jelentés szerint a Nápoly térségében partraszállt amerikai csapatok tíz további hidőrállást létesítettek. Az angolszászok ezidőszent tizenöt partraszállási hellyel rendelkeznek, amelyek helyenként tizenöt kilométer mélységig nyulnak be. Három helyen heves csata folyik az angolszászok és a németek között. Feltehető, hogy Eisenhower főképpen a Nápolyba összefutó vasútvonalak és közlekedési utak elvágasára törekszik és csekélyebb

Berlin, szeptember 10. Különjelentés a Führer főhadiszállásáról a Német Távirati Irodának. A német véderő főparancsnoksága közli:

Az áruló Badoglio-kormány az utóbbi hetekben kiugrásának előkészítésére nagy erőket gyűjtött össze Róma körüli, sőt magát a várost a Rómán kívül elhelyezkedett német csapatok ellen védelmi készségbe helyezte. Ezt azzal okolta meg, hogy Rómától nyugatra ellenséges partraszállás veszélye fenyeget.

Olaszország meghódolása szeptember 8-ának estje óta Róma körül harcok fejlődtek ki német és olasz csapatok között. Kesselring tábornagy, a német déli hadsereg főparancsnoka erősítéseket rendelt oda, megkezdte a támadást Róma ellen és ultimátumot intézett a parancsnokhoz. Ennek nyomása alatt a római olasz főparancsnok 50 km. körzetben kapitulált. Az olasz csapatok lefegyverzése folyamatban van. Az összkötötést a Nápoly és

súlyt fektet Nápoly városának megszállására. Ugy látszik, hogy az angolszászok el akarják vágni a még Dél-Olaszországban levő német csapatok útját észak felé. Ugyane célból szálltak partra az angolszászok Gaetanál is. A brit 8. hadsereg kötelekei, amelyek az Eufémia-öböl északi partján szálltak partra, megszállták Vibo Valentia városát és Cantazaro felé nyomulnak előre. Ezek a hadműveletek igazolják a feltevést, hogy Montgomery tábornok elsősorban a calabriai „üvegnyakat” akarja elérni, mely terep alkatánál fogva jó védelmi lehetőségeket nyújt a német csapatoknak. Calabria keleti partján a britek megszállták Salernót.

Eisenhower főhadiszállásáról származó későbbi jelentések szerint a Nápoly vidékén folyó támadásba több amerikai hadosztályt bevetettek és ezeket erősebb tüzésérség és páncéltörő, valamint

Német különjelentés

Salerno térségében levő német hadsereggel helyreállították.

Vatikánváros védelmét a német véderő vette át.

Felső-Olaszországban Rommel tábornagy hadseregesoortjának hadosztályával rövid, de a német csapatok számára a legmélyebb elkeseredettséggel vívott harcok után meghódolásra kényszerítette az olasz kötelekeket. A vasutak és országutak, amelyek Karinthiából és Tirolból Észak-Olaszországba vezetnek, épségben német kézben vannak.

A liguri tengerpartot Genovával és La Speziával együtt megszállták, az Etsch-völgyet és Bologna, Verona, Kremóna térségében levő városokat megfegyverezték.

Triesztet rövid harc után bevettük. Egyedül Triesztben több mint 90.000 olasz lefegyvereztünk.

Dél-Franciaországban a 4. hadsereg fegyvereit incidensek nélkül átadta Rundstaedt vezértábornagy csapatainak. Toulontól Mentoneig megszálltuk a tengerpartot.

gyobb légi flotta támogatja. A harcokba beavatkozó repülőgépek számát többezerre becsülik, amelyek egy részének az a feladata, hogy az utánpótlási vonalakat biztosítsa. Az angol és kanadai csapatok Calabriában az Eufémia-öbölben partraszállt brit csapatokkal együtt a Catanzarótól délre levő német utóvédekkel állanak harcban.

A BERLINI WILHELMSTRASSEN

tett kijelentésekből — mint az MTI jelenti — az a tény állapítható meg, hogy a német kormány az olasz fasizta kormányt ismeri el az olasz nép képviselőjének és határozottan szembefordul a Badoglio-kormánnyal. Az ellenkormány megalakulásának körülményeiről, székhelyéről, személyszerinti összetételéről a Wilhelmstrassen még nem nyilatkoztak, de annyit megjegyeztek, hogy a Mussolini neve-

A Balkánon parancsnokló olasz hatóságok zöme megérő módon meghajolt a Weichs vezértábornagy, német főparancsnokság követelei előtt. A Tiránában levő olasz keleti csoportnak és az Athénben levő 11. olasz hadseregnek hadosztályai nagyjából már letették a fegyvert. Az Egei-tengeren tartózkodó tíz olasz hadihajót és kereskedelmi hajót átvette a német haditengerészet. Az olasz repülőtereket, úgyszintén a legfontosabb kikötőhelyeket az adriai parton megszálltuk, már csak egészen szórványosan folynak harcok. Szaporodnak azok az esetek, amelyekben az olasz kötelekek mindenféle átlépnek a német véderőhöz, hogy a harcot folytassák. Ezeket magukra az árulókra hullott vissza egy olyan árusítás, amelynél nagyobb és alattomosabb aligha található a történelemben. Az olasz haderő már nincs, ami azonban mindörökké fennmarad, az a világ megvetése az árulók iránt. (MTI)

ben működő kormánynak több olyan egyéniség a tagja, akiket Mussolini szűkebb környezetéhez lehet számítani és kormányzása idejéből mindenütt ismerik azokat. Egyelőre még néhány tárcza betöltése hátráltatja a kormánylista nyilvánosságra hozatalát. A Wilhelmstrassen ma elhangzott kijelentések között a legérdekesebb talán egy felvetett kérdésre adott válasz volt: Rómában a német katonai uralkodik. Ebből arra lehet következtetni, hogy Róma német csapatok kezén van.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

„LASSÚ ÖNGYILKOSSÁG
LETT VOLNA
A HÁBORÚ FOLYTATÁSA”

Az olasz Stefani iroda diplomáciai tudósítója utal arra a nagy visszhangra, amit a legutóbbi 24 óra eseményei az egész világon keltettek. Az olasz nép halálosan sebzett lélekkel hallotta tegnap este, hogy a háború végleg elvesztett számára és hogy a katonai döntés, amely épp oly váratlan, mint elkerülhetetlen volt, véget vetett a hiábavaló ellenállásnak. Ez a katonai elhatározás, amelynek mérlegelése és meghozása minden politikai megfontolástól független volt, amit a tények, nem pedig számítások irtak elő. Olaszország történetének egyik legsötétebb lapját jelenti, mert világos, határozott és kíméletlen megállást parancsol a jogos olasz követelések útján, lemondást tekintélyről, nagyságról, a nemzeti fejlődés lehetőségéről, amelyeket pedig a nép minden tagja kivétel nélkül táplált szívében. A tengerentúli birtokok, a kereskedelmi flotta elvesztése után az ipartelek feloldása, nagy városok összerombolása a hadseregük kimerülése után az olaszok lélegzetük és erejük végéhez értek. A katonai tényezők, vagyis azok, akik egyedül illetékesek a nemzet gazdasági lehetőségeinek megítélésére, azon a nézetben voltak, hogy a háború folytatása nem egyéb lassú, de biztos öngyilkosságnál.

STIMSON AMERIKAI HADÜGYMINISZTER

A sajtó képviselői előtt a többek között ezeket mondotta az olaszországi eseményekről:

— Napoly vidékén csapataink folytatják hadműveleteiket és harcban állnak az ellentámadásban levő német erőkkel. Az 5. amerikai hadsereg jelentékeny erőt szállalt itt partra. A hadműveletet Clark tábornok vezeti.

A miniszter emlékeztetett arra, hogy a kapituláció nem jelenti egyben az olasz félsziget birtokbavételét és megjegyezte, hogy a szövetségeseknek még sok kemény csatát kell megvívniuk Olaszországban.

— A németek bizony még mindig hatalmas ellenfelek, mondotta az amerikai hadügyminiszter — és semmi sem jogosít fel arra a reményre, hogy hamarosan végzünk velük. Nem remélhetjük, hogy a háború rövidesen véget ér — mondotta az amerikai hadügyminiszter.

STIMSON NEM NYILATKOZOTT MUSSOLINIRÓL

Mussolini sorsával kapcsolatosan Stimson amerikai hadügyminiszter a csütörtöki sajtókonferencián elzárkózott minden nyilatkozattól. Válasz nélkül hagyta azt a kérdést, hogy vajon Mussolini személyéről az egyik fegyverszüneti feltétel tesz-e említést. Ezt a kérdést tisztán katonai ügynek tartja, amelynek titkát még nem lehet felfedni.

CHURCHILL ÉS ROOSEVELT

tanácskozása példátlanul hosszú időtartamú. Már három hete tartózkodik az angol miniszterelnök Amerikában.

Washingtoni jelentés szerint Roosevelt és Churchill csütörtökön ismét hosszú órákat töltött együtt. Washingtonban a feszültség igen magas fokot ért el. Beavatott körökben hangoztatják, hogy a következő események inkább katonai, mint politikai természetűek lesznek. Eddig semmi lel sem mutat

arra, mintha Churchill belátható időn belül vissza akarna térni Nagy-Britanniába.

PERZSIA HADÜZENETE

A hadüzenetek száma tegnap megszorodott eggyel Perzsia, új nevén Irán, hadat üzent a német birodalomnak. Az iráni miniszter-

elnök jelentette be ezt az iráni parlamentnek.

Berlini politikai körök szerint Irán a szövetségesek kényszere alatt üzent hadat Németországnak és ennek a lépésnek nincs gyakorlati jelentősége, mert ennek az állásfoglalásnak minden lehető következménye már régóta bekövet-

kezett. Hangsúlyozták azonkívül, hogy az iráni hadsereg felhőmlött állapotba következtében Irán nem nyújthat katonai segítséget a szövetségeseknek, annál kevésbé, mert egyes tartományokban a lakosság nyíltan állásfoglalt Németország mellett.

sorsdöntő harcban egyszer vagy mászor valamelyik arcvonalon valamit feladjunk, vagy a különleges fenyegetések elől kitérünk. Azonban így sohasem fog széjjelszakadni az az acélpánt, amely a német otthon által kocsolva és katonáink hősiességétől és vértől a birodalmat oltalmazza.

— Eppen ebben az időben elvárom hogy a nemzet elszántan dacoljon ennek az óriási harcnak minden területén és még inkább teljesítse kötelességét. Minden ok meg van rá, hogy bízzék önmagában. Minden katonának szent kötelessége, hogy az eddiginél is jobban megőrizze a legnagyobb fokú helytállást és megtegye azt, amit a harc követel. A német nép egész történelme folyamán sohasem lehetett több joggal büszke önmagára, mint ebben a minden idők leg-hatalmasabb mérkőzésében. Nagy akarattal és nagy teljesítménnyel meg fog hiusulni minden kísérlet, hogy Németországot szintén rabszolgaságba döntött nemzet sorsára juttassák.

— A német népek, az otthoniak, férfiaknak és nőknek, a katonáknak, az arcvonalon szóban nem tudom megkoszolni mindazt, amit tesznek, amit elviselnek és türelmesen elszünek. Ezt a köszönetet egykor a jövőd németedek fogják kifejezni.

— En magam feltétlenül büszke vagyok arra, hogy e nép vezetői lehetek és halás vagyok az Uristennek minden órárt, amellyel megajándékoz, hogy munkámmal történelmünk legnagyobb harcát sikeressé alakíthassuk.

— A német érdekek védelmére az olaszországi eseményekre való tekintettel elrendelt rendszabályok nagyon kemények. Amennyiben Olaszországot érintik, már most tervszerűen és sikeresen folynak. Jugoszlávia arulásának példája már előbb tündős felvilágosítást és értékes felismeréseket adott nekünk. Olaszország sorsa pedig valamennyiünk számára is tanulság lehet arra, hogy a legkeményebb szorongatás és a legkeservesebb szükség óráiban sohasem mondjunk le a nemzeti becsület parancsáról, hogy hűségesen álljunk szövetséges társunk mellett és hívó szívetel teljesítsük azt, amit a kötelesség megtennünk rendelt. Annak a népek, amely ezeket a megpróbáltatásokat a Gondviselés előlt megállja, a Mindenható végül is megadja a győzelem báberkoszorúját és ezzel az élet díját. Ennek pedig Németországnak kell lenni és minden körülmények között az is lesz!

Hivatalos olasz közlemény Rómáról

Budapest, szept. 10. A budapesti olasz követség közli. Róma városában tökéletes nyugalom van. Az élet rendes, megszorított mederben folyik. Tárgyalások vannak jelenleg folyamatban a környéken állomásozó német csapatok parancsnokával a német csapatoknak északi irányba való elvonulása kérdésében. A közleményt Caviglija tábornagy írta alá, aki az olasz hadsereg rangban legidősebb tábornaga.

Alexander tábornok az olaszországi szövetséges főparancsnok

Algir, szeptember 10. Alexander tábornok, az északafrikai helyettes főparancsnok átvette az olasz szárazföldön álló összes szövetséges haderők főparancsnokságát mint ezt a szövetséges főhadiszállásról csütörtökön jelentik. — Együttal közölték, hogy Alexander tábornok már megérkezett olasz földre. (MTI).

— Horvát és olasz katonai küldöttségek kölcsönös internálásáról ad hírt egy zágrábi jelentés. Az olasz katonai hatóságok Fiumében internálták a horvát katonai küldöttséget. Zágrábban pedig az olasz katonai bizottságot internálták. Karlovácban és környékén mintegy 7000 olasz katonát és tiszteket fegyvereztek le a horvát csapatok.

Hitler beszéde

neki okozott becsületlen sértéseket az olasz nép nemzedékei fogják egykor a legnagyobb gyűlölettel érezni. Az utolsó mozzanatot, amely a már régóta elhatározott államcsínyt kiváltotta, a Duce-nak az a követelése volt, hogy fokozott felhatalmazásokat kapjon a háború sikeresebb folytatásához, hogy a legkeményebb rendszabályokkal sújthassák a hadvezetést nyílt, vagy leplezett szabotőrjeit, a szociális igazságos reakciós ellenségeit s ezzel szolgálják az olasz nép teljes ellenálló képességét.

— Mussolini még az utolsó percben ki akarta kapcsolni az olasz nép alattomos ellenségeit, a létért vagy nemlért folyó harcban, hogy ekként biztosítsa Olaszország jövőjét. Erthető az a fájdalom, amely engem személyesen elfogott, látva azt a történelemben egyedül álló igazságtalanságot, amellyel a férfiuval bántak. A vele szemben tanúsított megalázó bánásmódot, amellyel őt, aki mintegy húsz esztendőn át csak a népeért való gondoskodásnak élt, most közzéteszem büntővel egy szintre dobták le.

— Szerencsésnek mondhatom és mondhatom magam, hogy ezt a nagy és hűségű férfiút barátnak nevezhetem. A népek életében éppen úgy, mint az egyesek életében a hűség pótolhatatlan érték, amely nélkül szükségképpen megínog az emberi társadalom és szervezetei előbb vagy utóbb szétföredzenének.

— Ennek ellenére még e szűgyenteljes eljárás után is a német csapatok Szicíliában a legnagyobb mértékben továbbra is megtették kötelességüket. Kevés vitéz olasz köteleztől, mint kivételtől eltekintve, ez idő óta elsősorban német csapatok voltak azok, amelyek vérukkal védelmezték nemcsak a német birodalmat, hanem az olasz földet is.

— Hogy az olasz államvezetés elhatározta magát, hogy megszakítja a szövetséget, kiváltik a háborút s ezzel önmaga teszi hadszíntérre Olaszországot, ezt indokolhatja bármilyen okokkal, feltüntetheti ezt, mint szükségességet, de sohasem fog találni melegséget arra a népre, hogy ez megtörtént anélkül, hogy előzőleg legalább értesítették volna a szövetségest.

— Nemcsak ez történt: ugyanaznap, amelyen Badoglio tábornagy aláírta a fegyverszüneti szerződést, magához kérte a római német ügyvivőt és biztosította őt arról, hogy ő, Badoglio tábornagy sohasem fogja elárulni Németországot, hogy bizalommal kell lenniük iránta, és hogy cselekedeteivel fogja bebizonyítani, hogy méltó erre a bizalomra, hogy Olaszország mindenekelőtt sohasem szándékozik kapitulálni. Még a kapituláció napján a király elhívta a német ügyvivőt és ugyan-csak egészen rendkívüli módon biztosította arról, hogy Olaszország sohasem fog kapitulálni, hanem jó és balsorsban Németországgal egybekötve hűséggel oldalukon állani szándékozik.

— Sőt még az árulás közéletébe utal egy órával is Roati olasz vezérkari főnök, katonai felhatalmazottunk előtt kijelentette, hogy ez a jelentés közönséges hazugság és az angol propaganda kacsája. Ugyanabban a pillanatban az olasz külügyminisztérium képviselője kijelentette, hogy ez a hír tipikus brit csalás, amelyet megafoljni szándékozik, de 45 perccel később elismerte, hogy a dolog természetesen lényeg így áll és Olaszország valóban kilépett a háborúból.

— A demokratikus háborús uszítók, valamint az amerikai obsz kormányférfiak ezt a ma-

gatartást a taktikailag ügyes államművészet ragyogó példájának tekinthetik, de a történelem azonban másként fog ítélni. Olaszország nemzedékei fognak szűgyenkezni amiatt, hogy ilyen taktikát alkalmaztak azzal a szövetséges baráttal szemben, aki vérevel és különféle áldozataival a szerződés betűjénél jobban teljesítette kötelességét.

— Néptársaim! Miután már két esztendő óta a kelleténél jobban is alkalmas volt megfigyelni az Olaszország szociális feladataival szemben is elutasító állásfoglalási reakciós és németellenes körök növekvő befolyását, a Duce megbuktatása óta alig lehet kétség aziránt, hogy ennek a rendszer-változásnak mi a valódi szándéka. Ezért kötelességszerűen elrendeltem mindazokat a rendszabályokat, amelyekkel erre az esetre meg lehet tenni, hogy a német birodalmat megóvjam attól a sorsától, amelyet Badoglio tábornagy és emberei nemcsak a Duce-nak és olasz népek okoztak, hanem amelybe Németországot is dönteni akarták.

— Valamennyien tudjuk, hogy ebben a könyörtelen harcban ellenségeink óhajta szerjnt semmisítik azt, aki alul marad és csak a győztesnek maradnak lehetőségei az életre. Ezért rideg elszántsággal általában és a részletekben mindenkor meg akarjuk tenni azokat a rendszabályokat, amelyek alkalmasak arra, hogy ellenfeleink reményeit megfűsítsák. De sok, a becsülethez ragaszkodó olasz is kijelentette, hogy most még inkább elválaszthatatlannal egybekapcsolva érzi magát a két nép eddigi harcában.

— Olaszország kiesése katonailag keveset jelent. Ebben az országban ugyanis hónapok óta elsősorban német erőkre támaszkodott a harc és ők viselték azt. Ezt a harcot most minden tehergátlástól szabadon fogjuk folytatni. A nemzetközi plutokrata összeesküvésnek az a kísérlete, hogy a német ellenállást Olaszországban szétbomlasszák, gyermekes ez esetben.

— A német népet összelévesztik mással. Az a remény, hogy körében áruolókat találjanak, azon alapszik, hogy egyáltalában nem ismerik a nemzeti szocialista állam életét. Az a hitük, hogy Németországban is felidézhetnek egy július 25-ét, azon alapvető tevedésen nyugosznak, amelyben vannak, mind az én személyi helyzetem, mind pedig küzdő társaim tábornagyaim, tenger-nagyaim és tábornokaim tekintetében. Ezzel a szándékkal szemben a német vezetés még inkább, mint bármikor, mint fanatikus zárt közösség száll szembe. Minden inség csak megszilárdít bennünket elszántságunkban. Az egyéni élet rám nézve már amúgy is rég nem a magamé. En ebben a tudatban és abban a kötelességtudatban dolgozom, hogy hozzájáruláson-mal nemzedékeknek biztosíthatom népem jövőd életét. Hogy joggal hihetek feltétlenül ebben a sikerben, annak alapja nemcsak az én életmultam, hanem népünk felemelkedése is.

— 1939-ben egyedül és elhagyatva kellett tudomásul venni ellenfeleink hadüzenetét. Azóta elsősorban saját erőnk révén az ellenségét részben ezer kilométerrel távolabba szorítottuk vissza a német határoktól. Csak légiúton tudja terrorizálni a német otthon. Azonban e téren is kialakulóban vannak a műszaki és szervezési előfeltételek ahhoz, hogy nemcsak végkép megtörjék terrorizációját, hanem más és hatóságosabb rendszabályokkal megtörjék őket. Taktikai szükségletek kényszerítenek minket, hogy ebben a hatalmas

Felső-Savoyában összetűzésre került a sor az olasz és német csapatok között

Az olasz fegyverszüneti bizottság tagjai is átlépték a svájci határt

Zürich, szeptember 10. (MTI) Sok nézőre talált az a látvány, hogy az olasz megszálló csapatok tagjai hogyan lépik át a határt Felső-Savoya francia megyéből jövet. Genfben éjszaka és pénteken reggel lövéseket hallottak. A „Tribuna de Geneve” szerint ennek az a magyarázata, hogy egy katonától zsúfolt társaságkocsit gépfegyvertű alá vettek és visszaférésre kényszerítettek. A katonai

személyek mellett az olasz fegyverszüneti bizottság tagjai is átlépték a svájci határt családtagjaikkal együtt. Mint a „Tribuna de Geneve” jelezi, súlyosabb összetűzésekre került a sor Annesyben, ahol az olasz csapatok által megszállt laktanyákat a német csapatok megrohamozták, nem különben Grenobleban, mégpedig ottani ber szerint a francia lakosság és olasz katonák között.

Olasz hajóraj a német hajóforgalmat támadta

Német repülőgépek egy olasz csatahajót és egy cirkálót elcsúlyesztettek

Berlin, szept. 10. A Nemzetközi Távközlési Iroda jelenti: Német harci repülőgépek csütörtökön Sardinia és Korsika között bombatalálatokkal elcsúlyesztettek egy olasz csatahajót és egy olasz cirkálót.

A két hadihajó egy a La Speziai öbölben elcsúlyzott olasz hadihajórajhoz tartozott. A hajóraj az amerikai főparancsnokság utasítására a Sardinia és Korsika közötti német hajóforgalmat tá-

madta. Mivel ez a körülmény ismeretlenségé vált, német harci repülőgépek szálltak fel a német szállítóhajók védelmére. Támadásuk olyan eredményes volt, hogy a két elcsúlyzott hajón kívül még egy csatahajót, egy rombolót bombatalálatokkal részben súlyosan megrongáltak. Az olasz hadihajókötélekek leküzdése még folyamatban van. (MTI)

Badoglio Rómán kívül tartózkodik

Róma, szeptember 10. (Stefani) Hivatalosan jelentik, hogy Badoglio tábornagy személyes jelenlétét megkívánó katonai szemléken Rómán kívül tartózkodik. A rangidős

Cavaglia tábornagy veszi át ideiglenesen az olasz fővárost érintő kérdésekben a katonai természetű összeegyeztető intézkedések irányítását. (MTI)

Az olasz trónörökös felesége négy gyermekével Svájcba utazott

Lausanne, szept. 10. (NST) Csütörtök este a piemonti hercegné, az olasz trónörökös felesége négy gyermekével meglepetészerűen Martigny svájci vasútállomásra érkezett, Vallis kantonba. Megérkezésük az állomáson nagy szenzációt keltett. A trónörökös családja késő délután két nehéz

túraautón kelt át a Szent Bernát-hágón. Velük érkezett Svájcba a Savoyai-ház egyik barátja is kíséretükben. A menekültek körülbelül félóra hosszat tartózkodtak Martignyben a Cluser-szállóban és azután tovább utaztak Montreuxba. A svájci határon a hercegnét a svájci katonai hatóságok fogadták.

Badoglio tábornagy leánya, menyé és Mária Josi hercegnő Svájcba érkeztek

Zürich, szeptember 10. — Badoglio tábornagy leánya és a tábornagy menyé egy lausanci nagyszállodába érkeztek. Bern, szeptember 10. —

A brit hírszolgálati iroda jelentése szerint Mária Josi olasz hercegnő a múlt éjszaka Svájcba érkezett. (MTI)

Olaszország és Németország között megszűnt minden összeköttetés

Zürich, szept. 10. (MTI) Chiasoból jelentik a Svájci TI-nek: Olaszország és Németország között minden távbeszélő, táviró és vasúti összeköttetés megszakadt. Berlin, szeptember 10. Hivatalosan jelentik: A német-olasz

határt a polgári utasforgalom számára további intézkedés elzárják. Az ezzel az intézkedéssel ellentétben álló átvéllátamozásokat ennél fogva további intézkedés nem engedélyeznek. (MTI)

Roosevelt és Churchill felhívást intéznek a német néphez

Basel, szept. 10. (Bud. Tud.) A „Nationalzeitung” londoni tudósítója szerint az angol főváros politikai köreiben arra szá-

mitanak, hogy Roosevelt és Churchill felhívást intéz a német néphez.

Német hadijelentés

Váltakozó harcok keleten — Német erők meglepő támadása a Spitzbergákon — Német intézkedések a Balkánon, Felső-Olaszországban és Dél-Franciaországban

A német véderő főparancsnok-sága közli:

A Donec medencében a csata elkeseredett és váltakozó harcokkal tovább folyik. Izjumtól délre és a Charkovi harci területen visszavertünk számos támadást az ellenség nagy páncélos veszteségei mellett. A közepes arcvonalszakasz több százyan is, különösen Konotopnál, a Desna mellett Kirovnál és Vjazmatol nyugatra az ellenség újra támadott. Súlyos harcokban veres veszteségeivel visszavertük. A szovjet csütörtökön 87 páncélost veszített.

Brit-északamerikai repülőkelekek súlyos bombatámadásokat intéztek a megszállt nyugati területek néhány helyisége ellen. Ez alkalommal főleg Páris és Boulogne lakossága szenvedett érzékeny veszteségeket. A német légvédelmi erők 10 ellenséges gépet lelőttek.

A szeptember 9-re virradó éjszakán német tengerészeti had-

erők és hajóra szállt szárazföldi csapatok a Spitzbergákon meglepetészerűen megtámadták az ellenség katonai támaszpontjait és tengerészeti és légi hadműveletek végrehajtására szolgáló fontos berendezéseit. A merészven rejtett vállalkozás alkalmával hadihajóink lerögzíttek az ellenséges parti erődírményeket s ezzel megteremtették a hadseregkelekek partraszállásának előfeltételeit. Mintaszerű együttműködéssel levégőbe röpítettük, vagy felgyújtottuk a hadiszempontból fontos összes berendezéseket a szigeten, mindenekelint a rádió és idjárás jelző állomást, a kikötői és rakodó berendezéseket, a villamosági és vízműveket, több épülőfélben levő szanatóriumot, nagy szénraktárakat és tüzelőanyagokat, nagykiterjedésű foszfor- és elemiszénraktárakat s ez utóbbiakból zsákmányt is szereztünk. Az ellenség ezt kegyvesztését szenvedte ezek kivül

DEBRECZEN 3 OLDAL 1943 IX. 11.

számos foglyot is ejtettünk. Veszteségeink csekélyek. A kötelek ismét visszatért támaszpontjára.

A Badoglio-kormány árulása ellen tett német intézkedések a Balkánon, Felsőolaszországban és Délfranciaországban csaknem mindenütt eredményre vezettek. Az olasz véderő főmege tersegekben már letette a fegyvert és átadta a német csapatoknak. Ott, ahol az olasz parancsnokok Badoglio árulásáról előzetesen tájékozódva elrendelték, vagy felvették a harcot a német csapatok ellen, az ellenállást erősen és rövid idő alatt megtörtük. Egyes helyeken kisebb osztagokkal még harcok vannak folyamatban.

Számos olasz kötelek csatlakozott a német csapatokhoz, hogy a harcot, mint eddig, tovább folytassa az ellenség ellen. A Földközi tenger nyugati részében német harci és torpedórepülők megállítottak egy olasz hadihajó köteleket, amely az ellenfélhez akart átmenni. Elcsúlyztatták egy csatahajót, azonkívül olyan súlyosan eltaláltak még egy páncélos és egy rombolót, hogy ezeket a hajókat megsemmisítettnek lehet tekinteni.

Szeptember 9-én kora reggel a Salermói öbölben erős angol-északamerikai haderők szálltak partra. A német csapatok azonban erősen megtámadták őket. A harcok itt is folyamatban vannak. A partraszállt erőknek német harci és csatarepülőgépek erekek éjjel és nappal nagy veszteségeket okoztak emberben, anyagban és hajókban. Az eddig beérkezett, de még nem teljes jelentések szerint sok szállítóhajó, amelyek hajóter tartalmaznak összesen több mint 200.000 tonna továbbá számos hadihajó és igen sok partraszállító naszádot részben megsemmisítően eltaláltak.

A Romániában állomásozó olasz egységek leszerelése

Bukarest, szeptember 10. (Német Távirati Iroda.) Azokat az intézkedéseket, amelyek a Badoglio-kormány lépése után a Romániában állomásozó olasz egységekkel kapcsolatban szükségesek voltak, szeptember 9-én román és német részről surlómentesen megvalósították. (MTI)

Egyes olasz csapatok atmentek Svájcba

Genf, szept. 10. (Bud. Tud.) A Felső-Savoyában levő olasz csapatok felszerelésekkel és eszményekkel együtt átlépték a svájci határt.

Olasz ha,ók sorsa

Sanghai, szept. 10. (NTI) A Sanghaiban horgonyzó Conte Verde olasz gőzhajót és a Lepanto aknarakót a Huangho folyón legénysége elcsúlyasztotta. A Conte Verde elmerült, de kb. háromnegyed része még kiáll a vízből, a Lepantonak azonban már csak az arbor csúcsai láthatók. (MTI)

Berlin, szept. 10. A Nemzetközi Távközlési Iroda jelenti: Német harci repülőgépek és zuhanóbombázók csütörtökön vizsztatásra kényszerítették a Patrat görög kikötőből menekülést megkísérlő olasz hadihajókat. A sötétség lepte alatt csak egy torpedónaszád hagyta el a kikötőt. Az olasz kötelek parancsnoksága a brit Földközi tengeri hajóhadnak akarta megadni magát.

Az amerikai hajóépítés

Washington, szept. 10. (Bud. Tud.) Az amerikai tengerészeti minisztérium államtitkára kijelentette, hogy az amerikai flotta most havonként egy repülőgép-anyaahajóval bővül. Ezidőszent az Egyesült Államok kétszázharmincötödik amerikai repülőgép-anyaahajóval bővül. Ezidőszent az Egyesült Államok kétszázharmincötödik amerikai repülőgép-anyaahajóval bővül. Ezidőszent az Egyesült Államok kétszázharmincötödik amerikai repülőgép-anyaahajóval bővül.

Zürich, szept. 10. (Bud. Tud.) Kairói jelentés szerint csütörtökön brit repülőgépek rovedulásokból dobták le egyes bolgár városok felett.

Ismeretlen nemzetiségű repülőgépek bombázták az éjjel Rómát

Róma, szept. 10. (Stefani) A péntekre virradó éjjel Rómában elrendelt riadóval kapcsolatban úgy tudják, hogy néhány ismeretlen nemzetiségű repülőgép bombákat dobott a városra. Az egyik bomba súlyosan megrongált egy munkáslakást a San Lorenzo negyvedben és több áldozatot követelt a lakosság köréből. A bombázók megrongáltak

még a Societa della Aqua Marcia vízvezetékét. Bucca mellett egy másik bomba rombadöntött két hazát és több személyt megölt. Bombák estek még a Maddonna del Riposo helyiségre. Robbanás nem történt.

A vizsgálat megindult a támadó repülőgépek nemzetiségének megállapítására. (MTI)

Megválasztották a bolgár kormányzótanácsot

Szofia, szept. 10. (MTI) A bolgár parlament ülésén a többségi párt négy szónoka beszélt és megokolta a kormány javaslatát, hogy miért válaszolja meg a parlament a kormányzótanácsot. Utánuk az ellenzékbeli Musanov Nikola volt miniszterelnök mondott félóra beszédet. Csankov Alexander volt miniszterelnök és még két kormánypárti képviselő a kormány álláspontja mellett beszélt. E beszédek elhangzása után Kalfov házelnök felhívására a képviselők szavaztak a javaslatra és nagy többséggel elfogadták.

Ezután áttérték a kormányzó-

tanács megválasztására. Az elnök felavastott egy jegyzéket, amelyet a többségi párt képviselőinek egy csoportja terjesztett elő és amely a következő neveket tartalmazza: Cyrill herceg, az elhunyt Boris cár testvére, Filov Bogdan miniszterelnök és külügyminiszter, Mihov Nikola tábornok, hadügyminiszter.

A képviselőház néhány ellenzéki képviselő kivételével, nagy lelkesedéssel, felállva, tapsal fogadta ezt a javaslatot és különösen hosszasan éltette Cyrill herceget.

A Kúria fegyelmi tanácsának ítélete Enyedi Róbert tanácselnök ügyében

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kúria fegyelmi tanácsa augusztus 30-iki ülésében Török Géza elnöklésével tárgyalta Enyedi Róbert törvényszéki tanácselnök fegyelmi ügyét.

Enyedi, mint a Szabó László volt árkománybiztosági főrevizor hivatali visszaélései miatt Kacsó Bálint államtitkár feljelentése alapján megindult bünyvadi eljárás vizsgálóbírája, magát Kacsó Bálintot is vizsgálat alá vonta.

Az ügyesség a Kacsó Bálint ellen az eljárást, mint alaptalant megszüntette, mire Kacsó Bálint felügyeleti panaszt tett, a főügyész pedig a megindított fegyelmi eljárás során többrendbeli súlyos fegyelmi vétés miatt vádat emelt a vizsgálóbíró ellen.

Az ügyet elsőfokon a budapesti Ítéletábla tárgyalta és Enyedi súlyos gondatlanságát

megállapítva, a Kacsó Bálint sérelmére 13 esetben elkövetett fegyelmi vétés miatt 300 pengő pénzbírság és áthelyezésre ítélte.

A főügyész fellebbezése folytán, melyet a koronaügyész is fenntartott, a Kúria a Tábla ítéletét súlyosította, a pénzbírságot ezer pengőre emelte fel és elrendelte a vizsgálóbírónak más bírósághoz való áthelyezését.

A Kúria ítélete szerint ugyan is Kacsó Bálint ellen folytatott eljárás során Enyedi vizsgálóbírónak előre elfoglalt, nyilvánvalóan téves és ennek ellenére minden vonalon következetesen keresztülvitt álláspontja tekintettel, megállapítandó volt, hogy Enyedi Róbert a terhére rótt cselekményeket és mulasztásokat Kacsó Bálint sérelmére nem gondatlanságból, hanem szándékosan követte el.

Nagyszabású népruházati akció megindítását jelentette be Szász Lajos közellátásügyi miniszter

Dr Szász Lajos közellátásügyi miniszter nyilatkozott a közellátás egyes alapvető kérdéseiről. Rámutatott arra, hogy a termelő kereskedő és hatóság összefonódó munkájától függ a fogyasztók milliói tömegének helyzete. A kenyér a mindennapi nélkülözhetetlen táplálékot jelenti. Fáradságos és kitartó munkával sikerült az élelmiszer-cikkeknek a létfenntartáshoz nélkülözhetetlen mennyiséget szerezni keretek között mindenki számára biztosítani.

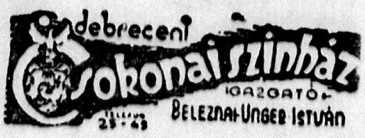
Egyben azonban annak a megállapítására is törekedtünk, mondotta Szász miniszter, hogy melyek azok a társadalmi rétegek amelyeknek rendszeres ellátásával az élelmiszer és ruházati gondjait fokozott mértékben kell csökkentenünk. Három ilyen csoport van, amelyek között a mezőgazdasági munkások első sorban a gazdasági cselédek népes csoportja, a megnövekedett létszámú dolgozó hadüzemek munkásainak ezrei és a szerény kereseti lehetőséggel bíró, azonban nélkülözhetetlen tevékenységet kifejtő tisztviselők szerepelnek. A magyar föld kitartó művelőinek a háborút megelőző évek nemzeti lehetőségei nem adtak módot arra, hogy a ruházati és egyéb iparcikkek terén tartalékok gyűjtésével felkészüljenek a háborús nehézségekre. A második csoport a hadüzemi munkások rétege. Háborús időkben különleges elbánásban kell részesíteni a nemzet fegyverkovácsait, akik kemény munkával állítják elő az ország függetlenségét és fennmaradását biztosító harceszközöket. Az ipari üze-

mekben a testi erő és egészség fenntartása szintén elsőrendű követelmény. Míg az élelmet megfélelemmel lehet elérni, addig a másikat cészerű ruházattal lehet megtartani.

A harmadik csoportot a kis tisztviselői alkotják, akik háborúban, békeben egyaránt fontos munkát végeznek, melynek értékét csak kevesen értik meg. A hivatali hétköznapi szürke egyhangúságában, a fixfizetés szerény összegének kinos beosztásával dolgozik a magyar közgazdaság és gazdasági élet sok névtelen hőse. A közellátásban megnyilvánuló gondoskodásban ez a szerény és magáról alig hallható társadalmi osztály is különleges helyet és ellátást érdemel. Az élelmiszerben különösebb aggodalomra nincs ok. Ruházati cikkel azonban takarékoskodni kell a végtelenségig.

A nehéz helyzetre tekintettel különös fontossága van annak, hogy mégis vállalkozunk a dolgozó rétegek felruházására. Arra törekszünk, hogy arányos legyen az elosztás és megszűnjön a tehetősebbek készletgyűjtése.

A közellátási miniszter nyilatkozata tehát rámutat arra, hogy a terménybeszolgáltatás új rendje már is szép eredményeket hozott és a közeljövőben nagyszabású népruházati akció indul meg. A közellátási intézkedések tehát szervesen illeszkednek bele azoknak a gazdasági intézkedéseknek sorozatába melynek célja, hogy a magyar sorskérdések leg sürögősebben megoldandó problémáit rövid időn belül a háborús nehézségek ellenére is rendezzék.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután: Mária főhadnagy, filléres helyátrak.
Szombaton este: Egy nap a világ. A) bérlet.
Vasárnap délután és este: Egy nap a világ. Bérletszűnet.
Hétfőn: Egy nap a világ, C) bérlet.

Korábban kezd a színház

A Csokonai Színház előadásai hétfőtől, szeptember 13-iktól este hét órakor kezdődnek.

Mária főhadnagy

Nagy érdeklődés mellett újította fel a B. Unger-társulat Szilágyi László-Huszka Jenő: Mária főhadnagy című kedves meséjű operettjét. A darab címszerepét Németh Ilonka, a társulat új primadonnája játszotta, kedves megnyerő alakítókézséggel. — Pompás meleg színekkel csillogó szép szopránja színes, érthető és kifogástalan szövegezése nagyban emeli tolmácsolása értékét. Bálint hadnagyot ezúttal is Márky Géza játszotta friss színekkel, férfias lendülettel. Antonia alakját Moóry Lucy elevenítette és elismeréssel kell megállapítani, hogy ez a nagyszerű művésznő a primadonna szerepet is teljes értékű formálással vitte sikerre. Zwilk Tóbiás szerepében Csengery Aladár mutatkozott be és aratott szép sikert. Ötletes játékát rátermett humorával teszi vonzóvá. Tánctudása megérdemelte a közönség sok-sok tapsát. Turcsi Gitta, a Panni szerepében szintén bemutatkozó tagja a B. Unger-társulatnak. Temperamentuma által hevített játéka, nagyon ügyes táncja és kedvesen ható énekudása mindama kellékek összességét jelenti, melyek elengedhetetlen fegyverrel a jó szubretnek. És Turcsi Gitta rendelkezik ezekkel a fegyverekkel. Adottságai csökközt hiánytalanul érvényesítik s ennek természetesen következménye a közönség igen meleg elismerése.

Kossuth Lajos alakját Deéry Jenő játszotta gazdag tapasztalatok kiforrott rutinjával. Badóczy István mértékertő játékaival, Hortobágyi Arthur pedig izes szép beszédével emelkedik ki. — Késmárky Kálmán ellenszenven kiváló figurája mutatja játéka értékét. Szabó Samu talpraesett kiváló humoros sok derűs perccel szerzett. Fászkerti Mária, Ragályi Elemér és Dóka János jó játékkézséggel illeszkedtek az együttesbe.

A sikerült előadást B. Unger István rendezte szakavatottan. — Hukváry Jenő karnagy kifogástalanul tartotta kézben az együttest.

Csokonai Színház
Szombaton este A) bérletben a mai idők rendkívüli sikerű darabja:
Egy nap a világ
Szombaton délután olcsó filléres helyátrakkal:
Mária főhadnagy

Tánciskolák
• Vattay tánciskolában szeptember 29-én diákkölon kezdődik. Kossuth-u. 11.
• Vattay mozdulatművészeti iskolában akrobatika, step-, szakaszerű mozdulatnevelés október 1-én kezdődik. Kossuth 11.

— Halálos autóbaleset érte a román belügyminisztérium főtitkárárt, Vasile Gelep tábornokot, aki régebben a bukaresti haditörvényszék elnöke volt.

Hogyan lettünk debreceni színészek?

A Csokonai Színház új primadonnájának és bonvivánjának nyilatkozata

Dalmady Géza, a Csokonai Színház új bonvivánja a „Mosoly országá” Lehar-operettben. Németh Ilonka, az új primadonna pedig tegnap este a „Mária főhadnagy” címszerepében léptek először a debreceni színpadra és ezzel egyidejűleg: a debreceni közönség szívébe... Mert megállapíthatjuk, hogy mindketten ösztönözték, forró sikert arattak, ami után Dalmady Géza zengő, érces, meleg tenorjára, finom szép piano-ra és Németh Mária kellemes organumára, úde egyéniségére, elmélyült, egyeni művészetére gondol a közönség, kezdi kétségbevonni azt a évekkkel elzölt felállított tételt, hogy primadonna és bonvivánlány lenne... A valóság az, hogy az utóbbi években csendesen, szerényen, minden sajtóhárom nélkül felöltött egy új színészgeneráció és ennek igazán értékel sorából választotta ki főlényes bizottsággal, mesteri hozzáértéssel Unger direktor Németh Ilonkát és Dalmady Gézát.

Mint hogy hölgyeké, az elsőség, Németh Ilonka mondja el először a „Debrecen” hasábjain, hogyan lett debreceni primadonna.
— Gyermekkorom óta színpadra vágytam — meséli — (no, no, akkor nem is olyan régi ez a vágy... jegyezzük meg). Apám régivágású nemes ember erről hallani sem akart és beadott — tanítónőképzőbe, Szerb megszállás alatt a kragujeváci tanítóképzőben szereztam tanítónői diplomát, nem akartam édesapámnak ellenszögülni. De mikor meghalt szegény, Pestre mentem és beiratkoztam nyomban a színháziskolába. Ott felfedezték a hangomat, éneket is tanultam Két évet a Zeneakadémián is végeztem, most iratkoztam be harmadikra... Közben, mint növendék kisebb szerepekhez jutottam az Új Magyar Színházban és a Nemzeti Színházban... A színháziskolát a múlt évben végeztem és

nyomban Pécsre szerződtem, ahol első évben 26 darabban játszottam énekes szereptől, vigjátékon keresztül klasszikusközig... Játsoztam a Cigányszerelm Zórikáját, a Gül Baba Leiláját, a Három grácia Elenáját, Varázskeringőben, Mária főhadnagyban, itteni bemutatkozó szerepemben, Képzelt betegben, Koncertben, a Németh Antal rendezésében színer került Csongor és Tündében... Sok jót és szépet hallottam Debrecenről, örülök, hogy ide szerződtem és egy céloom van: tovább fejlődni hangban és játékban...
Dalmady Géza, már volt debreceni színész a staggione-rendszere idején, mint az Ihsáz-társulat tagja, ha csak rövid ideig is... A Vig özevényben és Három a kislányban aratott nagy sikert abban az időben...

— Nálam is az volt a helyzet, hogy szüleim nem akarták, hogy színész legyek... Emiatt korán elkerültem otthonról, nappal mint magántisztviselő dolgoztam, este érkező tanultam a magam erejéből, így ment ez 6 éven át... Aztán, mint színinövendék filmn is eljártam egy kis szerepet, az utcai énekest én alakítottam a „Szervusz Péter” című filmben. Most már öt éve vagyok színész, imádom a dalt, a muzsikát... Örömmel jöttem Debrecenbe és bizom benne, hogy itt is úgy megszeretnek, mint Pécsen... Vágytam: filmen eljárszani egy nagy énekes szerepet. Legközelebb a „Cigányszerelm”-ben lépünk fel Németh Ilonkával együtt, aki Pécsen is kedves partnerem volt... Aztán a „Boszorkányvár”, a Baba, a Fride-rika és Marica grófnő lesznek a következő szerepeim.
Két rokonszenves fiatal művész az új színészgeneráció legértékesebb tagjai sorából így jutott el a debreceni színpadhoz és szinte bemutatkozásukkal egyidejűleg a debreceni közönség szeretetébe.

Az elrománosított Ludas Matyi

Ludas Matyit, Fazekas Mihálynak ezt a remekbe készült komikus kis elbeszélését nem kell bemutatni a magyar irodalmi világban, még kevésbé a debreceni közönségnek. Több, mint 125 év óta járja a magyar irodalom útjait, forog nem annyira fényes könyvkiakataiban, mint poros ponyván, valóságos népkönyvvé lett. Azzá tette törölmetszett magyaros nyelve, melynek eredeti zamatát a hexametere sem vehette el, de éppen annyira népszerűvé tette az elvitathatatlan cölzát, melyet némelyek csak filantropikusnak, mások demofilinek tartanak, de amelyet bátran mondhatunk demokratikusnak, mert a magyar költészet ebben emelte föl először hangját a földesúri zsarnokság ellen. Ebből a szempontból a mai ú. n. népi irodalom szövívő. Ilyés Gyula, Szabó Pál, Veres Péter és társai, Fazekas Mihályban, ebben a tudomány- és természetkedvelő, munka- és rendszerető, a várost és a kollégiumot híven szolgáló debreceni polgárban találják meg tulajdonképpen ösüket.

A Ludas Matyiból azonban nemcsak magyar népkönyv lett, hanem román népkönyv is, legálább a magyarországi román népnek egyik legkedveltebb olvasmánya — természetesen kellő átalakítással. Ezt az átdolgozást mindjárt a Ludas Matyi megjelenése után, talán még a Fazekas Mihály életében, de az ő megkérdezése nélkül elvégezte egy Barac János nevű magyar-román költő, de verses elbeszélése különböző okokból csak kéziratban terjedt el, úgyhogy nyomtatásban majdnem 100 esztendei ké-

sedelemmel, 1916-ban jelent meg Aradon. Az átdolgozás, amint azt Gáldi László egy beható tanulmányban kimutatja (Irodalomtörténet 1943. 3. sz.), letöröl a műről minden magyar színt és vonást, nem említi magyar helységnevet, nem céloz magyar viszonyokra, ellenben híven követi az elbeszélés egész menetét a ludak erőszakos elvetelétől kezdve az embertelen földesúrnak három izben való meglakolásáig. Csak-hogy Barac a maga főhőst Pipelcá névvel illeti, amely valami becenév lehet, a másik hősnak nem is ad tulajdonnevet, csak bolér minőségben szerepelteti, amely szó a Kárpátokon innen és túl nemesi rangra emelt román földbirtokost jelent és amely Boér változatban, mint magyar családnév is eléggé ismert. Barac művében tehát egy román fufangos fickó áll szemben egy garázda román földesúrral, nem zetiségi ellentét nélkül. Annál inkább szembe állítja Barac az elnyomót és elnyomottat, befejező sorai is sokkal sujtóbbak, mint Fazekas Mihályé, aki végül is az emberség útjára téríti az embertelenségéért háromszor meglakolt Döbrögit, szóval a Pipelcából még élesebben kitűnik a demokratikus célzat, mint a Ludas Matyiból.

Barac bármennyire elrománosította Ludas Matyit, egy dolog kétségtelen. Emberszeretet, népbártság, népjogvédelem, demokratikus felvögás, vagy bármily névvel illessük azt a magasabbrendű emberséget, melyet a Ludas Matyi magában foglal, magyar forrásból, még pedig egy tisztavízű debreceni forrásból is terjedezett a hazai és a hazán kívüli románok közé.

Hungária Filmszínház
MA ELŐSZÖR!
ZORO és HURU
legújabb vígjátéka:
RÉGI SZÉP IDŐK
Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Apolló filmszínház
Jávör Pál és Karády Katalin vígjátéka!
A jókedv, a szerelem és a derű magyar filmje:
Makrancos hölgy
Előadások: fél 5, fél 7 és fél 9 órakor, vasárnap fél 3-kor is

Nagy részvét mellett temették el vitéz Seres Gyula ezredest

Katonai gyászpompával, mély-séges részvét kíséretében helyezték örök nyugalomra pénteken délután a tragikus hirtelenséggel elhunyt vitéz Seres Gyula ezredest.

A temetésre több ezer főnyi gyászolóközönség gyűlt össze. A díszravatalozó termet, az oldalhajókat és a folyosókat is teljesen megtöltötte a nagy gyász-közönség. Ott láttuk a hadtest tisztikarát, élükön a hadtestparancsnokkal. A vitézi szék tagjait, élükön vitéz Szentgyörgyi Lajos ny. altábornagy és vitéz Szegedy Gyula vezérigazgatóval, a rendőrtisztikar számos tagját, élükön vitéz dr Tóth Gyula rendőrfőtanácsossal. Ott voltak lovag dr Berks Lajos az Uri Kaszinó igazgatója, dr Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, dr Horvay Róbert ny. főigazgató, Vajthó Lajos miniszteri tanácsos pénzügyigazgató, Bodnár Géza igazgató, dr Ruszka István ügyvéd, dr Loels János egyetem magántanár, dr Ludányi László ny. orvosvezér, Nagy Géza Hangya igazgató, Ganovszky Lajos és a város orvoskarának számos tagja.
A beszentelést Kun Ernő tábori lelkész végezte fényes papi segédlettel. A beszentelés után katonák emeltek vállukra a bronzszínt érekporsót s a ravatalozó előtt várakozó négylovas gyászkocsira helyezték. A menet elején és végén haladtak a kivonult díszsápadok s a katonazenekar. A sírnál újabb beszentelés következett, majd a Himnusz elhangzása után a sírba bocsátották és elföldelték a koporsót.
A ravatalra ledöött nagyszámú koszorúk közül az alábbiakat jegyeztük fel:

gyelettel: Honvédorvosi tisztikar. Bajtársi kegyelettel: Egészségügyi csanar tisztikar. — Rokoni kegyelettel: Irén és Róbert. — Soha nem felejtünk, fájó szívvel búcsúzzunk: Irénke és Géza. — Szeretettel: Éva és Márta. — Öszinte részvéttel: Schlachta Sándor. A legmélyebb részvétellel: Szűcs Béla és családja. — Szeretettel búcsúzzunk: Dr Sebestyén György és családja. — Nagyon szeretett jó Gyulánknak: Kati és Sanyi. Legőszintébb részvétellel: Drexler László és neje. — Utolsó üdvözléssel: vitéz Bálint Árpád és családja. — Örökké megtartjuk drága emléked: Lajos bátyád. — Utolsó üdvözléssel: A Málmassy-család. — Igaz részvétellel: Ervin és Ida. — Mindnyájunk által a legmélyebb szeretettel búcsúzzunk tőled: Terus néned és Gizella. — Igaz szeretettel Gyulánknak: Pinyó, Gizi, Tibi. — Bajtársi kegyelettel: A m. kir. 108. kőrházvezető: Gyula bátyámnak szeretettel: Joli. — Ezenkívül sok csokor, virág felírat nélkül.

Este 9 órakor kezdődik az elsötétítés és hajnali 4 óráig tart

Alkulsos betörők 2000 pengő értékű ékszeret loptak a Nyomatató-utcan
Özv. Révész Vilmosné, nyug. kereskedelmi iskolai igazgató özvegye feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakására behatolva, onnan 2000 pengő értékben egy aranykarkötőt és ezüst fülbevalót brilláns kövekkel ellőpott. A rendőrség erőly nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

Moreyon egy másik átjáróházas csalást is elkövetett

Az első csalásért hathónapi börtönrre ítélték a kubai boxlót.
A Debrecenben is ismert kubai öklőlvő, Moreyon, aki pübköskör sokezer néző előtt mérkőzött a Stadionban, Budapestben őrizetbe vették, mert egy fővárosi szűcsmestert 2900 pengő erejéig megkárosított bundavásárlás ürügyével ki-csált összeggel.
Tegnap újabb feljelentés érkezett a feketebőrű öklőlvő ellen, a panaszt Steinhof Oszkár budapesti árubeszerző tette, akinek azt mondta Moreyon, hogy 5000 pengő értékben valódi angol szövetet tudna számára szerezni. Steinhof átadott 1800 pengőt és elkíserte Moreyont az Erzsébet-körút 3. sz. ház elé, melyről azonban szintén kiderült, hogy kettős kijáratú. Steinhof két napig nyomozott a szálhomas morey után és amikor rátalált, Moreyon könyörgésre fogta a dolgot és 950 pengőt visszaadott. Azt ígérte, hogy az összeg másik felét hamarosan visszafizeti.
Mikor Steinhof tudomást szerzett a néger újabb csalásáról, ő is feljelentést tett. Moreyont az ügyesség fogházába kísérték.

Moreyon ügyét egyébként már tegnap tárgyalta a büntető egyesbíró a Kerntől kicsalt 2900 pengővel kapcsolatosan. A kihallgatás meglehetősen nehezen ment, mert a kubai boxlót rosszul beszél magyarul. A törvényszék a perbeszédet elehangzása után hathónapi börtönrre ítéte a csaló néger boxlót.

Forrón szeretett drága Gyulánknak, felejtethetlen édes jó apánknak, soha el nem múló szeretettel: Málnád, Erikád, Évád. Öszinte részvétellel igaz jó barátunknak: Atádiék. — Bajtársi hűséggel és szeretettel: Tartalékos gyöngyszereszek. — Szeretett Gyulánknak: Irén és Jóska. — Szeretettel: Véghváry-család. — Szeretettel: A hajdúszoboszlói hadikórház tisztikara. — Hálas kegyelettel: A m. kir. 6. sz. honvéd helyőrségi kórház polgári alkalmazottai. — Szeretettel Gyulánknak: Gitta és Géza. — Fájdalommal búcsúzzunk: Magdus és Bandika. — Szeretettel búcsúzik: Mártus. — Szeretett parancsnokának: A m. kir. 6. sz. honvéd helyőrségi kórház legénysége. — Bajtársi kegyelettel: A KEV. hadikórház. — Öszinte bajtársi kegyelettel: A m. kir. honvéd helyőrségi kórház tisztikara. — Mély részvétellel: Dr Székely Antal és családja. — Drága jó öcsémnek: Anna családjaival. — Felejtethetlen jó öcsémnek: Bandi. Szeretett jó bátyámnak: Erzsike és családja. — Utolsó üdvözléssel Marcsa és Pali. — Szeretett jó Gyulánknak: Dr Lázárék. — Kegyelettel: Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város vitézi társadalma. — Emléked soha nem felejtjük szeretettel: Lili, Dódi. Drága jó keresztapának: Edith és Laci. — Szeretett bajtársunknak: A hadtest tisztikara. — Utolsó üdvözléssel: A 3-asok. — Drága jó Gyulánknak: Jucl, Oszkár és Lacika. — Szeretett Gyula bátyánknak: Laci, Hilda Anikó. — Fájó szívvel búcsúzzunk: Galamb-család. — Drága Gyulánknak: Bélák. — Drága keresztapánknak: Ilu, Sándor, Gyöngyike. — Felejtethetlen Gyulánknak: Annus és Pista. — Utolsó üdvözléssel: Madarászék. Utolsó üdvözléssel: Dr Török József és felesége. — Igaz szeretettel: Böhm István és neje. — Sok szeretettel: Lipp-család. — Fájó szívvel búcsúzzunk: Dr Barcsa István és családja. — Szeretett előljárónknak: A m. kir. 6-os honvéd helyőrségi kórház tisztihelyettesi kara. — Bajtársi ke-

Vígszínház mozgó
Ma fél 5, fél 7 és fél 9 órakor a legremekebb zenés vígjáték:
Tökéletes férfi
Főszereplők: JÁVÖR PÁL, SIMOR, BILICSI, PETHES.

Meteor Mozgó másora
Szombaton fél 5, fél 7 és fél 9 órakor utoljára!
Renő Delgen izgalmas filmje:
Táboci színház
Vasárnap „Kanadai kaland”.

Révész Imre püspök mély értelmű imája és beszéde az egyházkerületi tanács ülésén

A Kollégium új tanárainak esküvője

A Tiszántúli Ref. Egyházkerület D. dr. Révész Imre püspök és báró Vay László főgondnok elnöklésével tegnap délelőtti tanácsulást tartott. A püspök bibliai olvasott majd imádkozott.

Leborulunk előted Jézus Krisztus, magunk teljes megalázásával, megismervén, hogy magunkban semmi nélkül valók vagyunk, de Veled mindenél előtte szédülő fejvel, de ujjongó szívvel, hogy e világ mai nyomorúságai s próbái között minden pillanatban halálra adhatunk és hogy mi nem vagyunk semmiképpen sem jobbak és különbek azoknál, akiket most emberfestvéreink közül százezer és milliószámra söpör el a Te csodálatos és titokzatos ütéled, — visszajövetelédnek és végleges trónra üléseidnek Általad megmondott előjelei. Valljuk, ha meg nem térünk: mindnyájan hasonlóképpen elveszünk, ahogy Te mondtad. Visszatérve Tehozzád, megszagattva — nem ruhánkat — hanem a szívünket, blee fogózza a Te kezébe, könyörgünk tarts meg bennünket s vezérelj e mostani dologtevésünkben is, amely mindenestől fogva hiábavaló, a Te nem ülsz az asztalfőn, ha csak emberi dolgokra, érdekekre és szükségekre neznük, legyenek azok önmagunkban bármilyen tiszteltesek, de a mi munkánk gyümölcsöt termő és a Te dicsőségére szolgáló csak akkor lehet, ha királyi akaratodat visszük véghez és céljaidat mozdítjuk elő, ha Rad hallgatunk és csak Neked adunk tisztességet. Cselekedj azt velünk, ami Néked tetszik.

A mélyhatású ima jelentőségét szavainak elhangzása után báró Vay László főgondnok megnyitotta a tanácskozást ezzel a néhány szóval:

— Ugy érzem, hogy az egyházkerületi tanács munkáját akkor fogjuk kifogástalanul végezni és teljesíteni, ha azokat a szívhez szóló szavakat, amelyeket főtiszteletű elnöktársam elmondott magunkévá tesszük, átérzünk s ennek szellemében végessük a rank varó feladatokat és munkákat.

Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző a tárgysorozat elején kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt dr. Veress István tanügyi főtanácsosról, aki 23 éven át a Kollégium tanítóképzőintézetének igazgatója volt.

Emléket hűsége és eredményes munkája iránti teljes elismeréssel, kegyelettel örizzük meg jegyzőkönyvünkben, a gyászoló családhoz pedig részvét-iratot intéztünk.

Ugyancsak kegyeletes megemlékezés történt Nagy Antal szegedi kir. itélőtáblai tanácselnök, a szegedi ref. egyház legrégibb presbitere és az egyházkerület tanácsbírája elhunytáról. Hídhűségével, bizonyágtévő életével világító példát adott.

A tanács a világi tanácsbírói tisztségre a szavazást nem rendelte el, hanem megvárja az egyházkerületi közgyűlést megelőző eszperesi és gondnoki értekezletet a jelölés megejtése végett.

A Kollégium három új tanára veti ünnepélyes esküt a tanács előtt: Osváth István tanítóképzőintézet, Rapcsák András és dr. Szűcs Lajos gimnáziumi tanárok. Az eskütétel után Révész Imre püspök intézett hozzájuk értékes beszédet:

Kedves tanár urak! Az egész egyházkerület nevében nagy szeretettel és őszinte bizalommal üdvözölöm mindhármukat, akiknek legalább is egy részét azt mondhatnám gyermekkoruk óta ismerjük, szeretjük, becsüljük és jöreménységgel vetjük körül eddig is. Most is ugyanolyan reménységgel adjuk kezükbe a rájuk bízandó feladatokat.

Ma sokszor és sok vonatkozásban elhangzik az elkoptatott, de nagyon mélyértelmű, mert egészen tragikus emberi helyzetből született klasszikus idé-

zet: Navigare necesse est, vivere non necesse. (Hajózni, évezni szükséges, élni nem.) De semmi-féle vonatkozásban nem olyan igaz ez, mint a nevelés terén. Élünk... az élet ma nagyon problematikus, nem okvetlenül szükséges dolog. De a ránk bízott nemzedékeket nevelni, szolgálni a Holnapot, szolgálni Magyarországot, nem úgy, ahogy ma van, hanem ahogy lennie kell, ahogy álmodjuk és ahogy imádkozunk érte és szolgálni Isten országát, amely iránt való engedelmesség, amelynek akarása, városa egyziszteciális létfeltétele nemzetünknek is, — ez feltétlenül szükséges, ez sokkal fontosabb annál, hogy mi magunk itt egyénileg életben maradjunk és ilyen vagy olyan, kedvező sorsba jussunk. Kérem, hogy a katonai feltétlen hűségével, de egyúttal a pap lelkével, a nevelő szakavatottságával, de a lelkipásztor gyöngédségével végezzék szent hivatásukat, nem felejtve el azt, hogy minden óra,

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. IX. 11.

amelyben nyugodtan dolgozhatunk mi pásztorok és nevelők, Istennek különös kegyelmi ajándéka nemcsak számunkra, hanem a magyar jövő számára is. Halálják meg Istennek eddig részükre juttatott és ezután jutandó kegyelmi ajándékait, hogy önöket együttmunkálkodóknak, munkatársainak választotta és haláljukat az élő Isten meg fogja áldani.

A szép beszédre Osváth István tanár válaszolt: Tanártársaim nevében hálásan köszönjük azokat a meleg szavakat, amiket a főtiszteletű püspök úr hozzánk intézett. Bennünket az egyházkerület elnöksége a Kollégium munkáira hívott el belénk helyezett bizalma folytán. Igyekeznünk fogunk ennek a bizalomnak becsületes munkával megfelelni és a református ifjúságot egyházunk szellemében a magyar haza számára felnevelni.

Az ünnepélyes aktus után Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyző és Kolozsváry Kiss László egyházkerületi jegyző ismertetésében a folyó ügyekben határozott a tanács, melynek ülése Révész Imre püspök imájával ért véget.

Belpolitikai hírek

A magyar kormány megvásárolja Kossuth Lajos bulgáriai lakóházát

A földművelésügyi miniszter az ország faellátásáról

A Magyar Élet Pártjának értekezletén a miniszterelnök beszéde után — melyről már beszámoltunk — interpellációk következtek.

Elsőnek Törös Tibor, a Ház elnöke interpelláció formájában azt az indítványt terjesztette elő, hogy a kormány vásárolja meg a bulgáriai Suman községben azt a házat, ahol Kossuth Lajos száműzetésének kezdetén menedéket talált.

Kállay Miklós miniszterelnök bejelentette, hogy ebben az irányban a szükséges lépéseket már korábban megtette.

Vitéz Zerinyváry Szilárd Békés megye, Molnár Lajos a dunatiszakai, Török Béla pedig a tűzifakereskedők tűzifával való ellátása ügyében mondott interpellációt.

Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter az interpellációra válaszul rámutatott arra, hogy míg a háború előtt az ország tűzifaszükséglete 8.5 millió ürméter volt, ma az ország igénye 10.8 millió ürméterre emelkedett. Jelenleg tétellel gyarapították a tűzifaszükségletet a honvédség és az ipari üzemek fejlődése is. Rámutatott arra, hogy kötelezővé tette az összes erdőkben az összes évi vágások kitermelését, s gondoskodott. Ilyen módon sikerült elérni, hogy eddig már 11 millió ürméter tűzifát termeltek ki, ebből 8.8 millió ürmétert kiutaltak a törvényhatóságok részére. Az eddigi intézkedésekben sikerült a szükséges tűzifát kitermelni és meggyőződése, hogy sikerül majd a rendkívüli nehézségek mellett is a kitermeltennységet rendeltetési helyére szállítani.

A földművelésügyi miniszter válaszával mind az interpelláló képviselők, mind a párttervezetlet egyhangúlag tudomásul vette.

Az értekezlet után a pártvárosán vitéz Marton Béla Gbiczy Jenő külügyminisztert, Kossuth Pál Thuránszky Lászlót köszöntötte. Gbiczy Jenő külügyminiszter megköszönte az üdvözlést, válaszában rámutatott arra, hogy az ország életében 1867 óta nem volt párt, amely annyira átfogta volna a magyar társadalom rétegét, mint a Magyar Élet Pártja. Ennek a pártnak támogatására egy kormány sem számíthatott olyan biztosan, mint a mai kormány, amelynek feladata az, hogy a nemzetet a mai nehéz helyzetből egy jobb jövőbe vezesse. — Majd Thuránszky László miniszterelnökségi

államtitkár mondott köszönetet az üdvözlésért. Hangsúlyozta, hogy óriási felelősség terheli mindannyiukat, de nemcsak a kormányt és a pártot, hanem minden vezető társadalmi életet.

A Független Kiszgazda Párt ülése

A Független Kiszgazda, Földműves és Polgári Párt intézőbizottsága ülést tartott Tildy Zoltán elnöklésével és megvitatta az időszakos kérdéseket. Tildy Zoltán beszámolt a pártvezetőségnek az elmúlt hónapban kifejtett tevékenységéről, majd Bajcsy-Zsilinszky Endre paraszttagozati elnökről, Varga Béla és Oltványi Imre a polgári tagozat működéséről, Szentiványi Lajos pedig a kolozsvári és nagyváradi választmányi ülésekről számolt be. Több hozzászólás után az elnök megállapította, hogy a bizottság egyhangúan helyesli a pártvezetőség magatartását külpolitikai vonatkozásban és a szociáldemokrata párttal való együttműködés tekintetében.

A Szociáldemokrata Párt vezetőségi értekezlete

A Szociáldemokrata Párt Peyer Károly elnöklésével vezetőségi értekezletet tartott, amelyen a politikai helyzettel foglalkoztak. Az értekezlet leszögezte, hogy változatlanul a szabad és független magyargondolat híve a párt és a független kiszgazdapárttal testvérszövetségben dolgoznak.

Alkulcsos betörők fosztogatják a tanyákon levő gazdák városi lakását

Dobos Sándor hajdúnánási gazdálkodó fejlejtést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki mialatt családjával együtt kint volt tanyáján, ajtóajtót felfeszítve, majd a szobáját alkulcsal felnyitva, városi, Iskola-utca 16. szám alatti lakásából arany nyakláncot, ezüst órát, ágyneműt és ruhaneműt lopott 1000 pengő értékben.

Hasonló módon, míg a tanyán volt, törték be Gönczy Gábor hajdúnánási gazdálkodó Kassa-út 14. szám alatti lakásába. A tettes alkulcsal hatolt be és ékszereket, ágyneműket, 20 kg sósszalonnát, 15 liter zsírt lopott 500 pengő értékben.

... az oroszok is Sztalin ellen harcolnak

Az első téli háború óta keleten mindenütt belső szövetségek alakultak. Oroszok és ukránok, kozákok és kaukázusiak, turkesztánok és tatárok harcolnak ma Németországgal és szövetségeseivel együtt a közös ellenség: a bolsevizmus ellen. Ezeknek a csapatoknak az összehállási jelentőségét, értelmét és célját gyakran mint egy különös német litot tüntették fel. A Signal elmúlt napokban megjelent 16. száma fejti ki először, hogy milyen szövetségekről van itt szó, miért és hogyan harcolnak ezek.

SIGNAL

a nagy európai képesfolyóirat. Ára 40 fillér. Kapható mindenütt.

A hazugság

Írta: IGNÁCZ RÓZSA.

Egyik nap szövetséget kötötünk a fiammal. Megígértük egymásnak, hogy mi ketten, sohasem hazudunk. A hazugság kiküszöbölése a legsúlyosabb gyermeknevelési probléma. Mi felnőttek ugyanis, színtel nélkül hazudunk. Már éveket ezelőtt megfogadtam, hogy nem a gyermekemet, hanem magamat fogom elsősorban nevelni, mert csak a példaadásban hiszek. A nagy hazugságokat könnyű kiküszöbölni. Ertelmes, lelkes gyermeknek, akit szeretettel nevelnek és tiszta családi légkörben él, igazán nem kell golyamesséket mondani. Az igazat szelbnek, poétikusabbnak fogják fel, ha alkalmas időben s az anyuktól tudják meg. Az anyuval kérdés sem fő probléma. Adam egyszer megkérdezte:

— Mondd meg az igazat, te hozod, vagy a Jézuska hozza? — Egy kicsit megszeppentem, aztán így vallottam be az igazat: — A Ját, az anédéket én. De az egészet, amitől a csillogás, a fény, a jószág van, azt Jézus csinálja.

Tökéletesen kielégítette a feleletem s ha ma csillogás és fény alatt kézzel fogható csillagszórót és égő gyertyát is ért, azt hiszem, nem lesz nehéz később a jelképes értelmet elfogadnia. Talán emlékezni fog rá, hogy anyuka nem hazudott...

A mindennapi, kis hazugságokkal van a baj. Mikor a telefontba elmásított hangon fullentem: hogy: »a nagyságos asszony beles, vagy azt mondom a lánynak: »mondja, hogy nem vagyok idchaza. Adam ellesett egy ilyen eseten. Kicsi arca elkomorult, száját elbgygyesztette: — Anyuka, te hazudsz!

Magyaráztam, hogy úgy rövidben lehet cüntezni valamit, nincs időm mindenkivel elbeszélgetni, viszont nem akarom megsérteni azt, aki felhívott.

— Az igazságtól megsértődnek az emberek, anyuka? — Gondoltam egy mereszlet és azt feleltem:

— Tudod, ha az egész igazságot tudnák, akkor nem sértődnének meg. Ha volna idő rá, hogy elmondjam anak a telefonozó nének, miért nem érek rá vele beszélgetni, mennyi dolgom van, hogy szeretlek vele beszélni s mennyire fáj, hogy nem tudok. Ha azt is elmondhatnám, hogy most azért hazudok, mert azt remélem, hogy legközelebb lesz időm. Neki volna türelme ezt meghallgatni, jól odafigyelne, elgondolkoznék, megértene. Arra gondolna, hogy ő is szokott úgy lenni, mint én. Akkor nem sértődnek meg.

Gondolkoztam. — Ha megértene, akkor nem kéne hazudni? — Akkor nem.

— Es nekem sohasem hazudsz? — Soha. Csak az idegeneknek, ha muszáj. Es úgyte, te is tartod a szövetséget, hogy nekem mindig, mindent megmondasz: es soha-soha nem hazudsz?

— Jó. — mondta Adam. — Van idő? Hát figyelj ide. En megmondom az egész igazat. Bori mondta, hogy vegyünk ecetet és mártjuk a te lila tintába, mert azal sokkal szebb és nem kopik le a falról. Az előbb festtünk egy muris akasztott embert pipával, egy tornyot és sok virágot a szalonba, a nagy képalá. Mondd anyu, meg tudod érteni?

Kedden kezdődik a rádióiskola

A magyar rádióállomások eddigi megszokott műsorrendje keddtől lényegesen bővül. Szeptember 14-től kezdve ugyanis hétköznaponként 8 óra 30 perctől 10 óráig a kultuszminisztérium tartja iskolarádióját. A megnyitó előadás kedden délelőtti Szinyvei Merse Jenő kultuszminiszter tartja.

Más változások is lesznek a rádió műsorában. Budapest I. műsorán hétköznaponként reg-

gel 8—8.30 ig idegennyelvű híreket adnak, Budapest II-ön 17 órától 17.30-ig lesznek idegennyelvű hírek, majd 19-től 22.40 óráig adja további műsorát. Borsánap és ünnepnapokon Budapest II. reggel 8.30-tól 9-ig és délután 15.30-tól 16-ig adja idegennyelvű hírszolgálatát.

— Piaci lopás. Horváth Zsuzsa Magyar-utca 13. szám alatti lakos kosarából a Rákóczi-utcai gyümölcsplacon ismeretlen tettes klopota élelmiszereit és bejelentőlapját.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, szeptember 11-én reggel 8-tól szeptember 18-án reggel 8-ig: „Kossuth”, Plac u. 26, telefon: 20-56. — „Magyar Korona Kálvin-tér 15, telefon: 16-06. „Arany János” Csapó u. 66, telefon: 11-78. — „Hungaria” Szoboszlói út 4 F., telef.: 32-50.

„Új világ, új ember“

ezzel a címmel tart vasárnap este 7 órakor az Arany Bika diszteremben előadást *Szilágyi László*, a Magyar Evangéliumi Munkás Szövetség országos titkára. Bizonyára sokan óhajtják meghallgatni ezt a kiváló munkását annak a szövetségnek, melynek egy örök fundamentuma van, az evangélium. Az evangéliumi munkás szövetség debreceni csoportja nem azért áll ki, hogy inyenkedő csemegét nyújtson a hallgatóságnak. A munkás természetes, Isten adta tehetsége bont szárnyat, hogy amilyen magasra tud repülni, meg tegye az utat szívvel-szívből, lélektől-lélekhez. Nem a művészek és tollforgatók hírnevesei allanak elő, hanem azok, akik a testi és szellemi munka végzése közben azon gondolkoznak, hogy kell az életét nyugodtá és derűssé tenni, hogy el ne durvuljon. Ezért kívánatos, ha minél többen hallgatják meg a szereplők kis csoportját. *Balogh Gyula*, mint a MEMSZ elnöke mond megnyitó beszédet. Zárószavakat *Sulyok Sándor*, a fiatal lelkesek az a tagja mond, aki szívvel-lellekkel segít a munkáskérdés megoldásában kezében az evangéliummal. A Kossuth Dalkör is részt vesz ének-számaival, hogy ezzel is öregbítse jó hírnevét, melyet a dal kultúrájával szerzett.

— **Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban.** Nagytemplomban délután 10 órakor dr. Ferenczy Károly, délután 5 órakor Keeskes József, Kékesi templomban délután 9 órakor dr. Erdi Mihály, délután 11 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor Gáll Mihály, Kossuth-utcai templomban délután 10 órakor Bajza Mihály, délután 5 órakor Dusics Ferenc, Karolyi G. téri templomban délután 9 órakor Koltovszky Károly, délután 4 órakor Varga Balázs, Ispolytemplomban délután 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János, Árpádtéri templomban délután 10 órakor Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órakor Tariska Zoltán, Homokkerti templomban délután 10 órakor Bányay Zoltán, délután 5 órakor Bányay Zoltán, Nyilástelepi templomban délután 10 órakor Sipos Károly, délután 5 órakor dr. Juhász László, Csapokerti templomban délután 10 órakor Szilágyi László, délután 5 órakor Szilágyi László, Egyetemi templomban délután 11 órakor Szentes László, Egyetemi klinikán reggel heten Szentes László, Foglaskerti állami iskolában délután 10 órakor Sárközy Lajos, Téglavetői gyülekezetében délután 9 órakor Erdi Károly, Wolaflaka-telepi Olvasóklubban délután 10 órakor Kovács József, Fogházban délután 9 órakor Kulcsár Dezső, Újvilágban délután 3 órakor Sipos Károly, ONSSA-telep (Gyepűsor 44) délután 5 órakor Varga Balázs, Pacon délután 10 órakor Molnár Gyula, Mészegyház délután 3 órakor Molnár Gyula, Ondód II. Vredes-duloban délután 9 órakor Kunpálhalmon délután 11 órakor Rápolyi Árpád, Pallagon délután 9 órakor Sipos Imre, Egyeken délután 9 órakor Szováth-úton délután 5 órakor Vitéz Szabó Endre, Bákton délután 10 órakor, Díszegyházon délután 3 órakor, Udvarhelyi György, Ebesen délután 10 órakor Molnár Gyula I.

— **A Szent Ferencs plebánia hírei.** Vasárnap délután 9 órakor a Halápon és 11 órakor a Nagycserén lesz szentmise és szentbeszéd.

— **Az evangélikus templomban** délután 10 órakor és délután 5 órakor istentisztelet igehirdetéssel.

— **A kultuszminiszter kiütemezése.** A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére dr. Szinyei Merse Jenő cs. és kir. kamarás, m. kir. titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszternek a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismerésül a Magyar Erdemrend nagykeresztjét adományozta.

— **Mécs László ezüstmiséje.** Az országos hírvé papköltő, Mécs László királyhelmei plébános október 9-én mutatja be ezüstmiséjét plébániatemplomában.

Anyakönyvi hírek

Születések: Bence László máv. fekező Nyirabrány, leány Margit, Koltovszky Lajos fuváros Dévai u. 10. leány Margit, Dr. Micskei István százados Honvéd u. 12. fiú István, Simon György vízvezeték-szerelő s. Halasi u. 3. fiú György, Laczkó Gyula máv. s. tiszt Egytelkert u. 60. leány Eva, Pálfi Sándor állampénztári tisztviselő Hajdúboszormény, fiú Sándor, Szűcs Ferenc gazd. cseléd Nyiracsád, fiú Ferenc, Szabó Sándor fm. Újváros, leány Etelka, Kovács István gazd. cseléd Bollegelő 174. fiú László, Kovács Károly malom munkás Tegez u. 9. fiú Károly, Magyarai András munkás Tomos u. 3. leány Eva, Vilmányi János rendőr Hegyi M. u. 52. fiú Csaba, Ávár István lt. szakaszvezető Vendég u. 67. fiú Sándor, Boros Lajos máv. s. tiszt Herceg u. 5. fiú Csaba és leány Ildikó (ikrek), Kállai Márton hajdú Vigkedvő M. u. 18. sz. leány Ilona Drégelyvári Péter lt. őrmester Budai E. u. 36. sz. leány Maria, Kovács Antal munkás Bánk 35. fiú László, Sikolya István keresk. s. Péceli u. 6. fiú István, Dr. Gáspárdy József törvényszéki bíró Eger, leány Mária, Nagy Sándor postaaltiszt Timár u. 9. fiú Sándor, Szász Károly máv. mezőnyvezető K. Tóth u. 9. leány Edith, Bogya Lajos máv. fűtő Wesselényi u. 105. fiú Imre.

Elegyzések: Kapusi Lajos máv. gyári munkás Emerich utca 24.—Kecskés Julianna Nagycsere 27. Kovács István máv. vonatvezető Eötvös u. 58.—Sallai Julianna Eötvös u. 5.

Házasságok: Zs. Nagy Imre géplakatos s. K. Tóth u. 38.—Mózes Iren K. Tóth u. 36. Nagy Ferenc rep. gépszerező Bátor u. 18.—Szél Zsuzsanna Hajdúboszormény, Ferenczi Gábor épület és géplakatos—Szabó Erzsébet Balaton u. 36. Mocsári Lajos tanító—Haurilik Anna Ungvár, Szabó Béla tsz. őrmester Kossuth u. 58.—Kállai Erzsébet Pesti u. 55.

Halálozások: Katz Ferenc kárpitos izr. 28. éves, József kir. hg. u. 63. Özv. Juhász Jánosné ref. 86 éves, Nagyszalonta u. 75. Sirokai László rk. 14 napos, Pesti u. 4. Vitéz Seres Gyula rk. 53 éves, Arany János u. 39. Oláh Lajosné ref. 65 éves, Poroszló, Siroki Erzsébet ref. 3 hónapos, Hajdúhadház, Tóth János rk. 4 hónapos, Újfehértó, Liptai István rk. 67 éves, Téglavető 34. Özv. Hegedűs Sándorné ref. 82 éves, Kishegyesi út 40. Tiller Károly rk. 83 éves, Andrassy u. 12. Vári Péter ref. 53 éves, Gyöngyvirág u. 15. Zámodits Jánosné rk. 26 éves, Kossuth u. 41. Fónó Jánosné ref. 77 éves, Rákóczi u. 42. Beck Mór izr. 62 éves, Csokonai u. 33. Bodnár István rk. 3 éves, Balmazújváros, Hoffmann László rk. 2 hónapos, Népház.

* **A debreceni református gimnázium** tanulói közül azok, akik még beirási lapot nem kaptak, szeptember 14-én, kedden délelőtti 8 óráig jelentkezzenek az igazgatói irodában és hozzák fel hátralekötött beirási lapjukat. A beirási lap alapján megkapják tankönyveiket a szegény tanulók könyvtárából.

* **A kereskedelmi leányképzőiskola** beiratkozott tanulói hétfőn délelőtti jelentkezzenek az iskolában.

* **Ferenczy vívómester** szabadságáról visszaérkezve vívóóráit megkezdi. Külön diák tanfolyamot tart szeptember 10-től november 1-ig. Beiratkozás félegyől feltekintőig.

* **Színészképző tanfolyam** Debrecenben. A színészképző tanfolyam szeptember tizenegyedikén, szombaton megnyílik. Jelentkezni lehet egész nap. Rákóczi-utca 36.

* **Dr. Naményiné Szentendrey Olga** gyorsíróiskolájában, gépről-iskolájában szeptemberben kezdő tanfolyam. Vidékieknek vasútkedvezmény. (Batthyány u. 1. Telefon: 20-77.) Debreceni tanker főig. engedélyszáma: 6475/1941—42.

Üzenetek a frontról

Németh Béla zászlós a Z/368 tábori postaszámraól üzeni Debrecenben lakó keresztleányának: Irénkének, hogy születésnapja alkalmával nagyon sok boldogságot kíván neki. Szüleiével együtt szeretettel csókolja.

Zelinváry zászlós a Z/443 tábori postaszámraól szeretettel köszönti Debrecenben lakó szüleit és nagyon sok boldogságot, életükre Isten áldását kívánja. Szüleit, feleségét, hozzátartozóit szeretettel csókolja.

Ij. Kerekes Viktor szakaszvezető a B/911 tábori postaszámraól szeretettel köszönti szüleit és hozzátartozóit Hajdúnánáson. Jól érzi magát, egészséges. Sok levelet vár.

Barna Péter őrmester a P/220 tábori postaszámraól üzeni hozzátartozóinak Debrecenbe, hogy egészséges, semmi baja nincs. Szeret csókolni és üdvözleteit küldi.

Rácz Thiro honvéd a P/220 tábori postaszámraól üzeni édesanyjának, nagyanyjának, Marikának és ismerőseinek, hogy semmi baja nincs, ne aggódjanak érte. A csomagot megkapta, hálásan köszöni Szeretettel csókol, üdvözöl mindekit.

Dézi Imre zászlós az E/722 tábori postaszámraól üzeni Hajdúnánásra és Karcagra családjának, hozzátartozóinak és otthon levő bajtársainak, hogy a legjobb egészségben van. Kéri, sok levelet írjanak.

Csukás Béla a C/939 tábori postaszámraól szeretettel csókolja, üdvözlő hozzátartozóit Debrecenben. Kéri, írjanak.

Harsányi József a P/939 tábori postaszámraól üzeni Hajdúboszorményben lakó édesanyjának, testvéreinek és Varga Irénkének, hogy semmi baja nincs, teljesen egészséges. Kéri, gyakran írjanak.

Ferenczy Gyula zászlós a Z/368 tábori postaszámraól üzeni szüleinek és hozzátartozóinak, hogy ne aggódjanak érte, mert egészsége kifogástalan. Szeretettel csókol mindenkit. A leveleket nagyon várja.

Lakatos József törzsmester a P/939 tábori postaszámraól szeretettel köszönti feleségét és édesanyját. A csomagot megkapta, hálásan köszöni. Kéri, minél többször keressék fel leveleikkel.

Antal Béla honvéd a Z/514 tábori postaszámraól üzeni Debrecenbe édesanyjának és testvéreinek, hogy nincs semmi baja, jól van. A tábori postaszáma megváltozott s ezennel a Z/514 tábori postaszámra várja a leveleket. Kéri, gyakrabban írjanak.

— **Közjegyzői kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Dr. Brósz Róbert székfoglaló üggyvédet Derecskére kir. közjegyzővé kinevezte.

— **A hivatalos lap szombati számában kormányrendelet jelent meg,** amely szerint a földművelésügyi miniszter a magánállatorvosokat állategészségügyi munkaszolgálatra kötelezheti. A honvédelmi munkára igénybe vett állatorvos bármilyen állatorvosi szolgálati hitlyen, illetve állatorvosi munkára beosztott. A munkaszolgálatra igénybe vett állatorvos a munkaszolgálat idejére havonta előre fizetendő térítést kap.

— **Holtá nyilvánította a nagybácsit és kétszer is eladta az „örökföld” kertét** Krausz Sándor budapesti lakos és felesége. A házaspárt feljelentették és a ditek-tivek elfogták őket, amikor a keletföldi pályaudvaron egy inszülő vonatra ugrottak fel, hogy megszökjenek.

— **Az Ipartestület tagjainak figyelmét felhívja, hogy tanonok szegődtetése már csak rövid ideig lesz lehetséges.** Saját érdekében jár el tehát minden tag, aki tanoon-cát a rendelkezésre álló idő alatt beszegődtesse, nehogy torlódás miatt délelőtti kellen a várakozással majd eltöltenie. Ipartestület elnöksége.

— **A debreceni Tisza István tudományegyetem bölcsészeti karának első évfolyamára** 153 hallgató jelentkezett. A jelentkezettek közül 96 hallgatót vettek fel. Más egyetemről két hallgató iratkozott be a felsőbb évfolyamokra. Újból felvettek négy rendes és egy rendkívüli hallgatót.

— **Az Attila B. E. vezérsege** értesíti az érdekelteket, hogy létszámkiegészítésre az egyesületbe új tagokat vesznek fel. Felvételüket kérhetik azok az iparos, kereskedőifjak, akik 17-ik, illetve 18-ik életévüket betöltötték és szűb magyar jövőért akarnak harcolni. Jelentkezni lehet szeptember 15-től október 1-ig szerdán és pénteken 19 órától 20 óráig az egyesület hivatalos helyiségében. (Kossuth-utca 43. sz.)

— **Leszúrták az éjjel** Katz Mihály 23 éves pesti cipészsegédét, aki reggelre meghalt anélkül, hogy támadóját megnevezhette volna. A rendőrség a délelőtti órákban elfogta a gyilkost ifj. Kardos Imre 19 éves kifutó személyében, aki egyik kocsmában hangosan dicselkedett, hogy az északai órákban agyonszúrt valakit. A kocsmáros meghalotta ezt, értesítette a rendőrséget és a szökni készülő gyilkost elfogták.

— **Kerékpárlapás.** Nagy Róza gyári alkalmazott, Bégány-utca 7. sz. alatti lakos 300 pengő értékű kerékpárját ismeretlen tettes az OTI-udvarról ellopta.

— **Levágta a „feketén” vásárolt sertést és árdragúttal akarta eladni.** A rendőrségre feljelentés érkezett egy volt kereskedő segéd, homokkerti lakos ellen, aki Hosszúpályából vett 1250 pengőért egy 139 kg súlyú sertést, azt levágta és ki akarta mérni feketén, árdragúttal adva el húsát és zsírnakvalóját. A detektívek tettenézték, a sertést elkobozták és a vágóhídon kiárusították, a vásárló ellen pedig megindították az eljárást.

— **Besurranó tolvaj** ellopott egy fekete nő félcipőt Almássy Kálmán MÁV felügyelő, Domokos Lajos-utca 1. c) szám alatti lakostól.

— **Villamosba rohant motor-kerékpárjával** Bálint Géza 36 éves pesti csendőrtiszt helyettes, hogy elkerüljön egy kisgyermeket. A gyermeket egy fiatal nő vette s a motorkerékpáros az utolsó pillanatban vette észre. Félrekapta a kormányt, de olyan szerencsétlenül, hogy egyenesen belerohant a kanyarodóba előtűt villamosba és darabokra zúzott koponyával zuhant le az ösztört gépről.

— **Kigyulladt és elhamvad** Budapestben báró Hatvani Lajos könyvtára és a könyvek nagyrésze elpusztult. Többek között elégett a híres Petőfi könyvgyűjteménye is.

— **Zsebtolvaj kilopta pénztárcáját** 4 pengővel és egy értékes órával Zelenák Lajos gépkocsivezető Nyil-utca 16. szám alatti lakosnak.

— **Megölötte a kukoricatolvajt.** Sajtos Pál kunhegyesi lakos tengeriföldjén lopáson érte Kocsis Zsigmond 72 éves falujabélijét. Dulakodás közben Sajtos 19 késszúrással megölte Kocsist. Sajtos letartóztatták.

— **Halálos családi dráma játszódott le Pestszentlőrinc határában.** Skultéri János 38 éves hentesmester négy lövéssel meggyilkolta feleségét, a 35 éves Klima Mariát, mert elhídegült tőle. Ezután önmaga ellen fordította a fegyvert és egy jól irányított lövéssel szívenlőtte magát.

— **Aramszünet.** Hálózatunkon eszközrendő javítások miatt vasárnap a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetelni fog reggel 6 órától 13 óráig: Csapó-utca vége, Csillag-u., Bercsényi-utca, Rakovszky-u., Árpád-tér, Csonka-u., Kút-u., Nyil-u., Homok-utca, Apafi-u., Kassa-út, Virág-u., Kincseshegy, Csapokerti, Katztelep, Hadházi-u., Kórház-u., Simonyi-út páratlan oldala, Vilmos császár-körút, nagyerdei fürdő és vígadó, egyetem, Augusztá-szanatórium, diakonisszaotthon, köztemető és Pallag-puszta. Világítási vállalat.

Gyászrovat

Zámodits Jánosné Gyökös Erzsébet temetése szombaton délután 2/5 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó terméből. Lakás: Kossuth-u. 41. Dankó temetkezés.

Vári Péter hadirokkant temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Gyöngyvirág-u. 15. Dankó temetkezés.

Beck Mór debreceni sütőmester 10-én reggel elhunyt. Temetése 12-én, vasárnap 1/11-kor lesz.

Fülöp Béla és családja (Rákóczi-utca 29) fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb feleség és a legszeretőbb anyja és testvér hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délelőtti 10 órakor az izr. temetőben.

— **Aziparostanonciskolás** levéltékek közli Deczky Gábor leventefőoktató, hogy a kedden, szerdán és pénteken járó izraelita előképzős ifjúk hétfőn háromnegyed 4 órakor az iparostanonciskola udvarán szerszámmal jelentkezzenek.

— **Besurranó tolvaj** az előszobában felakasztott kabát zsebéből 300 pengőt kiloptott Zádovszky László Tekei utca 17. sz. alatti lakos kárára.

— **A Vöröskereszt Egylet** mindenféle ügyekben felvilágosítástokat hetenként a szerdai napon délelőtti 10—12-ig ad a Simonffy-utca 1. szám alatti hivatalos helyiségében.

— **Páriját ritkító szerelmi dráma játszódott le** Mendoza argentínai városban, ahol az Aréna-ikrek: Diego és Alonz, akik megtévesztésig hasonlítotak egymáshoz, a legjobb egyetértésben vezették közös ügyvédi irodájukat. Néhány hónappal ezelőtt egy circuzi artistanó fordult hozzájuk peres ügyben. Mindketten belézerettek és a kölcsönös féltékenykedés viharos jeleneteket robbantott ki közöttük. Egy alkalommal egyik fivér revolvert ragadott és hirtelen felindulásában agyonlőtte testvérét. Véres tetteinek elkövetése után megőrült, úgyhogy elmeorvóintézetbe kellett szállítani és kihallgatni sem lehet. A hatóságok most nem tudják megállapítani, hogy melyik volt a két fivér közül a tettes és az áldozat.

— **Budapestben a hérlők rohama a bértelváltozásért elsöpri az Operaházat.** A tolongás olyan nagymérvű volt, hogy a rendőrök alig tudták fenntartani a rendet. A főmeg négyes sorokban állt végig az Andrassy-úton az Operaház egyik oldalától a másikig és az érdeklődés még egyre fokozódik.

— **Gyászkerettel jelentek meg a milánói lapok csütörtökön.** A Corriera della Sera Badoglio nyilatkozatát két nagy fekete gyászszalag között hozta, hogy hírül adja a nemzeti gyászt.

— **Svédország és Olaszország között megszakadt a távbeszélő összeköttetés** csütörtök reggel 9 óra óta. A drótnélküli táviratokat rendszeren továbbítják Olaszországba.

— **Ünnep-előkészítő istentiszteletek a zsidó templomban.** A zsinagógia év utolsó három szombatjának délutánján az 5 órakor kezdődő istentiszteleten a Deák Ferenc utcai templomunkban ünnepelelkészítő beszédsorozatot tartunk a 27. szoltárról. Szeptember 11-én „Ugyan kitől féljek?”, 18-án „Enekek az Urnak”, 25-én „Legyen szíved rendületlen” Rabbiság.

id. KATONKA MÁRTONNÉ TÓTH JULIÁNNA

68 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap három órakor lesz a 2 A) ravatalozó teremből. — Gyászolják: férje, gyermekei, menyei, vejei, unokái, dédunokái és kiterjedt rokonság.

Lakás: Bercsényi u. 36 Gebauer rendezli.

Terjed az egységes munkaidő mozgalom a kereskedelemben

A Baross Szövetség elnöki tanácsának ülése

A Baross Szövetség az összes szakosztályok elnökeinek részvételével elnöki ülést tartott. Az elnök, vitéz dr. David Géza meglepetéssel üdvözölte a megjelent szakosztályi elnököket. Felkérte őket, hogy már most, a nyári pihenő után vegyék programba a rendszeres szakosztályi ülések tartását, ahol alkalmuk van a vezetőknek az egyes szakosztályok tagjainak bajait, panaszait meghallgatni és azokat a lehetőséghez képest az illetékes fórumokon képviselni. A mai nostonha időben talán még nagyobb munka vár a Barossra, mint eddig. Kötelességünk a komoly, céltudatos munka, a testvér-összetartozandóság érzésének ápolása és kimélyítése, hangoztatása az elnök.

Szöbakerült a KOE-ügy is. Egyhangúlag az a felfogás alakult ki, hogy egyelőre, amíg a KOE működését meg nem kezd, a várakozás álláspontjára helyezkedik minden kereskedő. Ha eredménye lesz működésének, úgy kötelességének fogja tartani mindenki, hogy ezt a csúc-

szervezetet támogassa. A Baross Szövetség azonban ezután is élni és működni fog, mert ez az egyesület a legalkalmasabb arra, hogy az ipar és kereskedelem között néha felmerülő sürülődásokat elsimítsa.

Már hirt adtuk arról, hogy a Barossban mozgalom indult meg a kereskedések teli zárójának reggel 8-tól délután 4-ig tartására. Ezt a bejelentést az elnöki ülés nagy örömmel vette tudomásul és egyhangúlag hozzájárult. Ezt az egységes munkaidőt a szociális szempontok, a közrend és a fegyelem érdeke is megkívánja. Az elnöki ülés felhatalmazta az elnökséget, hogy a polgármestert keresse meg ebben az ügyben és kérje hozzájárulását az egységes munkaidő megtartásához.

A Baross Szövetség által változtatott színhazi bérlet iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy kívánatosnak mutatkozik egy újabb bérlet megváltása. A bérletek igénybevitelére tagjainktól előjegyzéseket felvesszünk minden nap délután 6-8-ig.

Debrecenben is létesítenek magszárító telepet

Debrecenben régóta érzett hiány, hogy nincs gabonamag szárítására alkalmas üzem. A földművelésügyi miniszter évek óta céltudatosan építi ki az egész ország területén a szárító üzem hálózatot. Debrecen környékén azonban legközelebb csak Ermihiályfalván, Szatmármegyében és a bihari Margittán, Hajdú megye területén pedig egyedül Püspökkladányban volt szárítóüzem.

Ezek a szárítóüzemek mindentelje gabonamag és magfélések szárítására egyaránt alkalmasak, de elsősorban a késői beérésű kukoricafajták és olajosmagvak szárításánál tesznek nélkülözhetetlen szolgálatot a termelőknek.

Nagy előnyük a szárítóüzemeknek, hogy a gazdák bérszá-

ritást is végeztethetnek bennük, tehát a háztartási szükségletekre szánt terményeket is — mindenkor a hivatalosan megállapított szárítási költség ellenében — száríthatják meg és így azokat további tárolásra alkalmassá tehetik.

Nagy örömmel értesülhetnek a debreceni gazdák arról, hogy a szárításra kerül magvak beérésének idejére előreláthatólag még további 11 szárítóüzemet létesítenek és pedig: Debrecen, Nyírbátor, Nyírábrány, Hajdúböszörmény, Szatmárnémeti városokban is. Egyébként az állomásokon kívül még 12 szárító-gépj is áll a gazdák rendelkezésére, hogy a helyenként nagyobb mértékben jelentkező szárítási szükségletet is megoldhassák.

Felhívás a textilkereskedőkhöz

A Debreceni Kereskedő Társulat, mint a Kereskedők Országos Egyesületének helyi képviselete, tagjai kívánságára a textilszakosztály megalakítását határozta el.

Az elnökség kéri Debrecen és vidéke textilkereskedőit, hogy f. hó 13-án, hétfőn este fél 7 órai kezdettel a Kereskedő Társulat helyiségében (Ferenc József út 8. sz. alatt) tartandó alakuló ülésen teljes számban megjelenjen szíveskedjenek.

Tárgyszorlat: 1. Beszámoló a KOE működéséről. 2. Állásfoglalás a népruházati akció ügyében. 3. Aruállítás könyvek alapján. 4. Esetleges indítványok.

—ooo—

Új iparjogositványok

Az iparhatóság augusztusban kiadott 13 új iparjogositványt, még pedig 2 szobafestő, 1 kéményseprő, 1 gyümölcs stb. kereskedés, 1 gyógygyógyévesítő, 1 baromfi, tojás, 2 mázoló, 1 villanyszerelő, 2 mezőgazdasági magvak stb. kereskedése, 1 kész női és férfiruha, 1 élelmiszer stb. kereskedése szól. A hatóság a múlt hó folyamán 76 munkakönyvet adott ki, 48 esetben pedig munkakönyvet ki- és bejelentés történt. Kötötték 8 tanoncszerződést, felszabadult 12 tanuló.

—ooo—

Felhívás a szegődményes kovácsiparosokhoz

Debrecen és Vidéke Ipartestület felhívja a működése területén, azaz Debrecen város, Hajdúsámson, Józsa, Mikepéros és Vámospércs községek területén működő szegődményes kovácsiparosokat, akiknek foglalkozása gyakorlásában keréksínre (kerékra) és lópatkóra rend-

szerezsen szüksége van, hogy jelentkezzenek az Ipartestületnél. A jelentkezésre a kerékbronzvas és patkóvas ellátásuk biztosítása céljából van szükség.

Felreértések elkerülése végett: csak az állandó jelleggel alkalmazott szegődményes iparosok jelentkezzenek, akik az ipar önálló gyakorlására megállapított követelményeket, nevezetesen azt, hogy önjoguk és az előírt szakképzettséggel saját személyesen rendelkeznek, igazolja. Megfelelő iratait a jelentkezéshozza magával. Elnökség.

—ooo—

A műszerész szakmában megállapították az új munkabéreket

A segédek nem hagyhatják el munkahelyüket azon a címen, hogy azonnal kincstári munkára kell jelentkezniük

Ülést tartott tegnap este a debreceni műszerészek, autószerelők és orvosi műszerészek, gumijavító szakosztálya. Kovács Lajos műszerésmester elnökölt és ismertette azokat a munkabéreket, melyeket kötelezőleg megállapítottak ebben a kiterjedt szakmában. Ebben a szakmában a közelmúltban már magasabb volt a bér, mint általában. Vannak segédek, akiknek a most megállapítottnál is magasabb órabérük van, mert erre rászolgáltak. Ezeket különösen figyelmezteti a szakosztály, hogy mostani munkahelyüket ne hagyják ott, mert az új munkaadó már csak a megállapított munkabéreket fizetheti ki nekik.

Egyébként az új bérek a műszerészszakmában a következők lettek: most szabadult szakmunkás 50 fillér órabért kap, nagyobb gyakorlattal bír 62 fillért, jól begyakorolt segéd 76 fillért és ön-

álló szakmunkás 92 fillért. A csoportvezető órabéré 1.10 pengő. Ezekhez jön még a rendeletben megállapított 50 százalékos munkabérpótlék.

Természetesen, ha valamelyik munkás már eddig is magasabb bért kapott, mint a most megállapított minimális órabér, annál a június 30-án élvezeti bér nem csökkenthető.

Új munkás felvételénél csakis ezeket az itt felsorolt béreket lehet alkalmazni, a törvényes pótlék hozzáadásával. Az olyan munkásnál is, akinek munkakönyvében az itt megállapított órabérnél magasabb összeg van feltüntetve, az új munkahely elfoglalása esetén csakis a most megszabott bért szabad fizetni és a munkakönyvbe beírni, a próbaidő eltelte után.

A műszerész- és szerelőszakmában van egy nagy sérelme, amelyet a szakosztályi ülésen szintén tárgyaltak. Ez az, hogy sokszor jó munkások azzal állanak elő a mesterükkel, hogy őket kincstári munkára alkalmazták és „azonnali jelentkezni” kötelek. A mesterek sokszor saját kárukra elengedték a segédet. Az illetékes tényezők most megkeresésre köztették, hogy szó sincs arról, hogy a munkásnak azonnal ott kellene hagyja régi munkahelyét, még kevésbé való az, hogy még a 15 napi felmondást sem tölthetné ki. Ezt a segédek csak azért mondják, hogy hamarabb felvétethessék magukat. A mester csak akkor köteles elbocsátani segédjét, ha az igazolja a felvételi határozattal, hogy kincstári munkahelyre nyert felvételt. Hadiüzemnél dolgozó segédek azonban ilyen esetben sem hagyhatják el régi munkahelyüket.

A szakosztály még több folyó ügyet vitatott meg Huray Ferenc műszerésmester, jegyző előadásában.

—ooo—

Az olajos magvak beszolgáltatásának, feloldozásának és az ezekből előállított olajok forgalmának szabályozása

I. Beszolgáltatás.

Aki az 1943-ik évben lenmagot — ideértve a rostlenmagot is —, napraforgómagot, kendermagot, repcemagot, szójababot, tökmagot, ricinusmagot, olajzöngmagot, gomborkamagot, dohánymagot és vadrepcemagot termelt, köteles az általa termelt olajosmagvakat fajtára tekintet nélkül olajosmag vásárlására jogosított kereskedőnek beszoigáltatni. A tökmagot, dohánymagot és vadrepcemagot 1944 április hó 15-ig, a többi olajosmagvakat pedig 1943 évi november hó 30 napjig kell a jogosított kereskedőnek vételre felajánlani.

A felajánlás, illetve beszoigaltatási kötelettség nem teljesítése esetén karhatalom igénybevitelének van helye.

A termelő háziszükségletének fedezése céljából a saját személye, valamint a háztartásában élő, általa eltartott minden egyes személy után fejenként 50 kg. napraforgómagot, vagy 40 kg. tökmagot, 50 kg. szójababot, illetőleg 3 kg. tökmagot.

Míndek a rendelkezések vonatkoznak azokra is, akik haszonbérbe, részesként, vagy munka-

Olvasóink figyelmébe

A Debrecen kiadóhivatala fokozottabb mértékben kívánja t. olvasói érdekeit kielégíteni, ezért kéri, hogy

Ha valaki előfizetni akar, Ha valakinek címváltozása van, Ha nem kapja a lapot, Ha korábban akarja a lapot, Ha a kézbesítés körül panasz van

forduljon közvetlenül

a DEBRECZEN kiadóhivatalához, József kir. h. u. 1.

bér fejében szereztek olajosmagot.

II. Felajánlás.

A felajánlási kötelettség az alábbiakat terheli:

a) A lenkórót feldolgozó iparvállalatot (üzemet) az üzemből kitermet lenmagra vonatkozólag. A felajánlás határideje ez esetben a mag kitermelését követő hónap 5-ik napja.

b) Az olajat előállító iparost, (ideértve a vámtűt is), az olajosmagból előállított, vagy bármilyen jogcímen megszerzett olajra vonatkozólag. A felajánlás határideje az esetben az olaj előállítását, illetőleg megszerzését követő hónap ötödik napja.

c) Felajánlási kötelettség terheli végül azt, aki külföldről olajosmagot, vagy olajosmagból előállított olajat hoz be. Az így behozott olajmagra, illetve olajra vonatkozólag a felajánlás határideje az elvámolástól számított 8-ik nap.

A felajánlási kötelettség alá eső árút a közellátásügyi miniszter útján megállapított árban, (ennek hiányában piaci árban) a Futura részére kell felajánlani.

A felajánlásnak ajánlott levélben a Futuránál díjtalanul kiadható úrlap felhasználásával kell történnie.

III. Az olajosmagvak és olajok szétosztása.

Az olajosmagvak és olajok szétosztása a m. kir. ipari anyag-hivatal útján történik.

Az ipari feldolgozók (vámütők) a maguk termelte olajosmagot is csak az anyaghivatal útján dolgozhatják fel.

Bérben való feldolgozásra ugyancsak az anyaghivataltól kell engedélyt kérni.

Olyan olajütők, amelyek a bérből való feldolgozásra az anyaghivataltól engedélyt kaptak a feloldozást csak abban az esetben vállalhatják el, ha megrendelő a közszégi előjárás (Debrecenben az elsőfokú közigazgatási hatóság) bizonyítványával igazolja, hogy az olajosmag saját termése, vagy haszonbérben, részesként, illetve munkabér címen szerezte és a feldolgozandó mennyiség a fentebb említett fejenkénti ötven kilót meg nem haladja.

A bérből való feldolgozásért, a vámtűt végző olajütő a vámtűt csak olajjogcsában szedheti. Az olajütő köteles az elvállalt

olajütésről az anyaghivatal által meghatározott úrlapon nyilván tartást vezetni.

A közszégi bizonyítványokért benyújtott kérelmek illetékmentesek.

A rendelet megszegése kihágást képez és két hónapig háború idején hat hónapig terjedő elzárással büntetettik.

A rendelet 1943 szeptember hó 2-ik napján lépett hatályba. — Egyebekben bővebb felvilágosítást a Budapesti Közlöny 1943 évi szeptember hó 2-1 197-ik számában megjelent 46.000/1943 Ip. M. számú rendelet nyújt.

Polgármester.

—o—

Az idén engedélyezik a bérmakkoltatást

A takarmányhiány miatt országos érdekek, hogy ebben az évben minden makkoltatási lehetőséget kihasználjanak, ezért az illetékesek most felhívják a sertésfarmok gazdákat figyelmét, hogy az idén a bérmakkoltatást is engedélyezik. Az erre vonatkozó kérvényeket a földművelésügyi miniszterhez címezve az erdőtulajdonosnak kell beadni az illetékes erdő felügyelőségéhez. A kérelmeket soronkívül intézik el.

—ooo—

Nádárverés. A város tulajdonát képező Pac-Vekeren tárolt 2400 kőve mult évi termésű nád folyó hó 7-én délelőtt 10 órakor a helyszínen nyilvános árverésen eladásra kerül. Gazdasági tanácsnok.

HIRDETMÉNY.

Értesítjük a n. é. fürdőző közönséget, hogy a szükséges karbantartási és tisztogatási munkálatok miatt a nagyerdő termál-fürdő f. hó 13-tól, hétfőtől három hétig zárva lesz.

A kádfürdő szeptember 13-tól 17-ig üzemzűnetet tart, ezen időn túl reggel 7 óratól délután 7 óráig egésznap üzemben lesz. A szénasavas és gyógylappapkezelés szeptember 17-től a kádfürdő épületében kerül kiszolgáltatásra.

A városi fürdő gondnoksága.

S P O R T

A Sarkady-Kesztyűs, dr Arday pár nyerte a férfipárost a Debrecen város bajnokságáért folyó teniszversenyen

Mint már beszámoltunk róla, a DEAC országos teniszversenye nagy érdeklődés mellett folyik az egyetemi sporttelepen. A többnapos verseny további eredményei közül kiemelkedik a Sarkady-Kesztyűs, dr Arday párnak jó szereplése, továbbá Papp Jutkának szép győzelme Gombosné felett, Papp Jutka ezzel a győzelmével döntőbe jutott, az ifjúsági fiú egyesben Zsák főenyves győzelme, a leány egyesben a tehetséges Kiss Éva biztos helye és a fiú párosban Bakács—Ibos DTC párnak bajnoksága. A verseny további részletes eredményei a következők:

Debrecen bajnokságáért folyó férfi egyes: I. forduló Ferenczi—dr Szele 6:2, 5:7, 6:3. Farkas—Horváth 6:2, 4:6, 6:2. Lövei—dr Fejér 6:3, 7:5. Kisfaludy—dr Görgey 6:2, 6:0. Zsári—Virágh 6:4, 3:6, 6:3. II. forduló Sarkady-Kesztyűs—Ferenczy 6:0, 6:3. Arday dr—Farkas 6:1, 6:2. Kisfaludy—Lövei 6:3, 6:4. Csongár—Zsári 7:5, 6:2. Elődöntő: Csongár—Kisfaludy 6:4, 1:6, 6:3.

Debrecen bajnokságáért folyó női egyes: I. forduló Nagy—Afonyi Éva 6:0, 6:3. Kovács Anikó—Nánássy Kató 6:2, 6:0. Kiss Éva—Horváth Kató 6:1, 6:0. Jordán—Erdői 6:2, 6:4. Bartha—Dobi 6:4, 6:4. II. forduló Gombosné—Kovács 6:0, 6:0. Kiss Éva—Jordán 6:4, 6:1. Darkó—Bartha 6:2, 6:2. Papp J.—Nagy Babel 7:5, 6:2. Papp J.—Gombosné 6:1, 6:4. Darkó—Kiss 6:0, 6:0. A döntőbe Darkó Irén és Papp Jutka került.

Debrecen bajnokságáért folyó férfi páros: I. forduló Sarkady-Kesztyűs—dr Arday 6:1, 6:3.

dr Czomor 6:1, 7:5, dr Szele, Kisfaludy, Farkas, Zsári 6:1, 6:1, dr Görgey dr Fejér—Ferenczy, Virágh 6:0, 7:5. Elődöntők: Sarkady-Kesztyűs, dr Arday—Kisfaludy—Szele dr 6:2, 6:4. Csongár, Lövei—dr Görgey, dr Fejér 6:3, 6:0. Döntő: Sarkady-Kesztyűs, dr Arday—Csongár, Lövei 3 perces játszma után a Csongár, Lövei pár feladta a küzdelmet s így ebben a számban győztes a Sarkady-Kesztyűs, dr Arday pár lett.

Debrecen bajnokságáért folyó vegyes páros: dr Görgey, Nagy Babel—Horváth, Kovács Anikó 6:0, 6:2, dr Szele, Afonyi Éva—Zsári, Bartha 6:3, 8:10, 6:4. Fejér dr Nánássy Kató—Virágh Erdői 6:2, 6:2. II. forduló Kisfaludy, Gombosné—dr Görgey, Nagy Babel 6:0, 6:2. Lövei, Kiss Éva—dr Szele, Afonyi Éva 4:6, 6:1, 6:1. Ferenczy testvérpár—Farkas, Jordán 6:1, 6:4.

Ifjúsági fiú egyes: I. forduló Fodor Ungvári AC—Kazinczy Diósgyőri TC 6:0, 6:3. Zsári DEAC—Sátori Ungvári AC 7:5, 6:3. Bakács DTC—Orsós UAC 6:1, 6:1. Ibos DTC—Könyvs UAC 6:1, 6:2. Ferenczy DEAC—Lőri II DTC 6:1, 6:4. Zombori UAC—Lőri I. DTC 6:1, 6:3. Farkas DEAC—Fodor II. UAC 6:2, 6:3. II. forduló Fodor I. UAC—Zsári DEAC 6:1, 6:4. Bakács DTC—Ibos DTC 6:2, 6:0. Ferenczy DEAC—Zombori UAC 6:2, 6:3. Zsák UAC—Farkas DEAC 6:1, 6:0. Elődöntők: Fodor I. UAC—Bakács DTC 2:6, 7:5, 8:6. Zsák UAC—Ferenczy DEAC 6:3, 6:1. Döntő: Zsák UAC—Fodor I. UAC 6:2, 6:2. Zsák biztosan szerezte meg a bajnokságot.

Ifjúsági fiú páros: I. forduló Zsári, Farkas DEAC—Zombori, Könyves UAC 6:2, 7:5, Bakács, Ilos DTC—Sátori, Fodor II. UAC 6:1, 6:3, Ferenczy DEAC, Fodor I UAC—Lóri I, Kazinczy DTC 6:0, 6:4, elődöntők: Bakács, Ilos DTC—Zsary Farkas DEAC 6:2, 6:4, Zsák, Orsós UAC—Ferenczy DEAC, Fodor UAC 6:0, 3:6, 6:4. Döntő: Bakács, Ilos DTC—Ferenczy DEAC, Fodor I UAC 6:2, 6:4. Szép küzdelem után nyert a diósgyőri páros.

Ifjúsági leány egyes: Selejtező: Dobi—Nánássy Kató 6:0, 6:2, I. forduló: Afonyi Éva—Horváth 7:5, 6:2, Bartha—Dobi 6:1, 4:1, j. n. Kovács Anikó—Erdei 6:1, 6:3, Kiss Éva—Jordán 6:0, 6:2. Elődöntők: Bartha—Afonyi Éva 1:6, 6:4, 6:2, Kiss Éva—Kovács Anikó 6:1, 7:5, Döntő: Kiss Éva Bartha 6:2, 6:1. Kiss Éva nagy tehetség.

A teniszverseny további részleteit legközelebbi számunkban ismertetjük.

A Villanygyár a Stadionban, az amatőrök a DEAC pályán játszanak holnap

Holnap, vasárnap újból nagy sportprogrammal szolgálnak az amatőrök és a Villanygyár. Összesen öt bajnoki labdarugó mérkőzés kerül lejátszásra.

A Stadionban a D. Villanygyár NB III. bajnoki mérkőzést játszik a Petrosényi SE jóképességű csapata ellen, délután öt órai kezdettel. A mérkőzést Nagy vezetői. Előtte a D. Villanygyár II.—Hajdúszoboszlói ISE amatőr bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra fél három órai kezdettel Sorszegi játékevezető vezetésével.

A DEAC sporttelepén újra három mérkőzést játszanak le és pedig fél egy órai kezdettel a Tiszthelyettesek—Mátészalkai LE csapatai lépnek pályára, a mérkőzést Faragó vezeti, fél 3 órakor a DEAC—Karcagi LE találkozó bonyolítja le Erdélyi vezetéssel, majd fél öt órakor a DMTE—MOVE Szabolcs mérkőzés kerül lejátszásra. A mérkőzés játékevezetője Szabó Kálmán III. Ugy az amatőr mérkőzések, mint a Villanygyár mérkőzése kemény küzdelmet ígér.

Holnap reggel nyolc órai kezdettel a Kassa úton, a városi lakások előtt tartják a debreceni leventék számára a gyorsleventenapot. A versenyen résztvehet az a debreceni levente, akinek kerékpárja van és tud kerékpározni. A versenyzők korcsoportok szerint vetélkednek a győzelemért s az I. korcsoport versenyzői 6 km-es távon, a II. korcsoport versenyzői 12 km-es távon, míg a III. korcsoport versenyzői 30 km-es távon mérkőzést erejüket. A gyorsleventék pedig 50 km-t futnak. Az egyes számú győztesei közül választják ki azokat, akik a szeptember 19-én megtartandó hadtest versenyen képviselik a debreceni színt. A városi leventeparancsnokság ezúton hívja meg a leventéket és az érdeklődőket a holnapi versenyre.

A keleti kerület váltó- és csap

patbajnoki küzdelemmel kapcsolatosan értekezletet tartottak az egyesületek vezetői és egyhangúan elítélőleg vélekedtek a vidéki atlétikát ért sérelmes ügygel. (Kapros dr és Szánthó mellőzése a válogatottból.) Elhatározták, hogy lépéseket tesznek, hogy a jövőben a vidéki atlétika megfelelő megértést találjon s indítványozzák a MASZ-nak, hogy a külföldre válogatott portyázásokra a vezérkarral vigyenek ki mindig egy vidéki kerületi vezetőt vagy OSK megbízottat, hogy az ott leszárt tapasztalatokat aztán a vidékieknek is továbbíthassák.

A szerdán lejátszott Magyar Kupa mérkőzések érdekesebb eredményei: Nagybánya—Marosvásárhelyi SE 3:0, Ungvári AC—Nagyszőlősi SE 9:0, Ganz TE—Soroskői AC 6:4, Pécsi DVAC—BPTC 3:1. A vasutasbajnokság érdekesebb eredményei: Tórekvés—Szegedi VSE 6:5, Püspökudvari MÁV—Szolnoki MÁV II. 4:0, Sátorajtai helyi MÁV—NyVSC 2:1.

A magyar B válogatott Szombathelyen a következő felállásban játszik: Szekeres—Mészáros, Kónya—Pazmányi, Szabó, Lázár—Pozsonyi, Csuberda, Mészáros, Laczkó, Vincze.

A Nemzetközi Bajnokság teniszküzdelmének végeredménye: férfi egyes I. Asbóth, női egyes I. Flórián. Férfi párosban I. Asbóth—Mayer dr, női páros Flórián—Jusits, Vegyespárosban I. Mayer dr—Flórián pár.

Dr Kapros László, a DEAC kiváló válogatott atlétája letette a kosárlabda edzői és játékevezetői

vizsgát. Az edzéseket megkezdik dr Kapros László vezetésével a DEAC férfi és női kosárcsapatát a DEAC mérkőzéseiket október elején tartják meg a Szegedi VSE férfi és női csapata ellen Debrecenben. Edzések az egyetemi sporttelepen minden csütörtökön és szombaton délután 6 órától.

A DVSC labdarugó csapata vasárnap Diósgyőri szerepel a DiMÁVAG ellen. Szeptember hó 19-én pedig Debrecenben a Kolozsvári AC ellen játszik barátságos mérkőzést a debreceni vasutas.

Mesterrel kísérletezett a DVSC a támadósor balösszekötő posztján a Kolozsvári MÁV ellen. — Mester a csatársorban is megálta helyét, de nézetünk az, hogy ezen a poszton nem tud annyira hasznára lenni az együttesnek, mint középfedezetben. Kár lenne egy jó középfedezetből közepes balösszekötőt csinálni, Egyébként sem vagyunk hívei a csapat felforgatásának. Kár a jól bevált hátsó formációkat meggyengíteni.

DVSC II.—Kisvárdai 4:1. (2:1) A kis DVSC főlényes játékkal biztosan győzött. Góllövők: Szűcs 2, Osztroveczky és Béres. Jók: Szűcs, Koppjari, Béres és Osztroveczky.

A DVSC kézilabdacsapata holnap Tiszafüreden szerepel. A csapat legutóbb szép sikert ért el Nyiregyházaan s ezúttal bizalommal tekintünk a mérkőzés elé. — Felkéri a vezetőség az aiant felsorolt játékosokat, hogy ma pontosan három órakor legyenek a Nagyvillamoson: Timár, Héthy, Kapusy, Fuszek, Kertész, Vargha

Vitárius, Nagy I. II. Kiss I. II. Szabó I. II. A csapatot Balogh Ferenc szakosztályvezető vezeti.

Ma és holnap lesz az országos úszónap Debrecenben

Ma és holnap rendezik meg a MUSZ megbízásából a város leventeparancsnokság és a DEAC úszószakosztálya a városi úszóudvarban Debrecen úszónapját.

Ma délután 5 órai kezdettel leányok mérkőzést rendeznek, majd vasárnap reggel nyolc órakor a fiúk versenyeznek a MUSZ művész emléklapjért és a különböző szintidőkhöz kötött bronz, ezüst és arany jelvényekért. A versenyeken mindkét nemnél ifjúság indulhat 12—21 éves korig feltéve, ha az 1942-ben rendezett úszónapon nem indult. A résztvevőknek ötven méter kell lennie, hogy elnyerjék a MUSZ emléklapját.

A mai úszónappal kapcsolatban egyben jelvénytörvény is lesz a leányok részére. Azok akik a mai úszónapon indulni akarnak 16 órára legyenek a városi úszóudvarban, ahol megkapják rajtjegyüket s ennek ellenében ingyen mehetnek be az úszóudvarba. Nevezési díj nincs. A verseny pontosan öt órakor kezdődik.

Középsúlyos leventék, lányok és fiúk, jöjjetek, vegyetek részt az 1943-as év országos úszónapján, neves versenyben mérjétek össze erőfőket és küzdjétek Debrecen város legjobb úszója címért.

APRÓHIRDETÉSEK

MACANNYOMOZO (64)
GALOCSY legregibb magánnyomozó megfigyelés, nyomozási diszkréték, eredmények, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.
54—1576 12 3.
JANOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21, telefon: 23-78.
54—764 11. 9
KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó megfigyel nyomoz, Lorántffy u. 19 958 9. 30.

LEVELEZŐ (63)
SZÓRAKOZÁS céljából megismerkednek független úrhölgygel. Csak fényképes levelekre válaszolok, melyet a megadott jelgél visszaküldök „Függetlenség” jelgél a kiadóba.
51—1488

HAZASSÁG (61)
HAZASSÁGOT Debrecenben egyedül csak „Amor” közvetít, Virág u. 40. sz. 31—295

IPARI FÉRFI (65)
CIPÉSZ segédek és tűzők állandó munkára felvétetnek, Csapó 28., szövetkezetnél.
33—1489

FIATAL úrfodrász segéd felvétetik, 40 P és ellátással, hölgyfodrászatra megtanítom, Tóth Pál, Hajdúdorog
33—1447

FODRÁSZSEGÉD azonnal beléphet, Szelezky, Petőfi-tér 12.
33—1336

FIATAL sütősegédet és tanulókat, üzemi takarítót felvesz Gazdák Sütődjé.
33—1501

TANULOFIU (64)
JÓCSALÁDBOL való fiú és leány tanulóknak felvétetik, Kiss fűszerüzlet, Sápó u. 12. szám. (Árpád-tér).
64—229

FODRÁSZ tanulóknak, leányt, vagy fiút fizetéses alkalmazok, Horgonvi, Szoboszlói út 4. sz. telefon: 39-51. 33—239

EGY tanuló és kifizető felveszek, Kuzska Mihály bormagykereskedő, Kossuth u. 25. 64—1510

TANULO FIÚT, 4 középiskolával, fizetéssel felveszek, Cserép látszerész Piac u. 24 sz. 64—1537

KIFUTÓFIU (49)
KIFUTÓFIU erősebb fűszerüzletbe felvétetik. — Hétvezér u. 71 v. Szép Jánosné. 49—1446

KIFUTÓ fiú sütődjébe felvétetik, Virág u. 1. sz. Kányási. 49—300

ALKALMAZÁST NYERNO VEGYES (4)
JÓALAKÚ nőt modellnek alkalmaz festőművész, Jelentkezés Hűvelyes u. 10. emelet.
4—1561

IRODAI NO (34)
GYORS- és gépirónó, keresztény vallású azonnal felvétetik, Wiener zsáküzlet, Kossuth u. 27. sz. 34—1557

IPARI NO (51)
HÖLGYFODRÁSZ segédek azonnali belépésre felvétetnek, Polgár fodrász, Gambriusz passage. 35—1454

FEHERNEMU varrónók, himzőnők és tanuló leány felvétetik, Kellerné, Batthyány u. 9
35—1559

Háztartási alkalmazotti mindenes (30)
FIATAL mindenes, bent lakó, vagy bejárónó megbízható felvétetik, Árpád-tér 20. 30—1554

BEJÁRÓNÓ (8)
BEJÁRÓNÓ, légfűtéses lakásba, kiscsaláddal felvétetik, Frank úrúdvat üzlet, Arany Bika.
8—1558

ALKALMAZÁST KERESNO (5)
INTELLIGENS nő elhelyezkedne gyermek mellé, vagy idősebb hölgyhöz társalkodónak. Megkeresést „Intelligens” jelgélre.
3—1463

BEJÁRÓNÓT keresek lakástakarításra, Piac u. 87. kapualatti ügyvédi iroda.
8—1544

ÜZLETI AJANLAT (57)
TÖRÖTT gramofonlemezért 2.50-et fizetek Villanykörte csere 30 f., Biró, Hunyadi u. 22.
67—33 11. 20

CIÁNOZ, vizsgált, zsidóellenit feltehetőleg Kiss, Méliusz-ter 7. Telefon: 14-30. (veres-templomnál).
67—606 11. 4.

CIÁNOZTASSON Csala cíanozó vállalat. Lakásvizsgálások / feltehetőleg. Rákóczi u. sz. telefon: 14-27 sz.
67—269 10. 13

SIRKÖVEK műköből és természetből, mészalak gyümölcsösök részére és pirossal, kerti utakra, kaphatók a debreceni műkögyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67—279 vv.

SZORME bundákat javítok, alakítok, festek, veszek, eladok. Kovary szűcsmester, püspöki palota I. 31. 67—593 11 31

VILLANYSZERELÉST javítást vállalom. Vesszők porszívót, gramofont lemezeket, segédmotort, kerékpárt, rossz gumikkal is. Soltesz, Kálmán-tér 2.
67—144 10. 31

HASZNALT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. kisállomásnál.
67—1792 1. 3.

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztít, Weisz kelmester Arany János u. 29. sz. keresztpület. 1900 vv.

NŐI kabátot, kosztümöt olcsón készítek. Tegdes nőiszabó mester, Kálmán-tér 11. sz.
67—1996 11. 20.

ÜZLETI KERESLET (66)
TOLLAT legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyűjtő telep. József kir. herceg u. 71
66—1339

OKTATÁS (66)
DR NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában állandó tanfolyamkezdés Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tanterületi királyi főgázgatói engedély száma: 6475.1941-42.
785 9. 26.

EKSZER, ARANY, E-ÚST (19)
ARANYAT, ezüstöt, briliánsat ekszert napiáron veszek. Szelezsényi, Sas u. 2.
19 495 11 27

ARANYAT ezüstneműt ekszereket, napi áron vesz Takács Sandor. Piac u. 56.
19—1872 11. 17

REGI ekszereket, ezüstöt, briliánsat, magas aron veszek Ekszer javítás, Pollák aranyműves, Hatvan u. 2.
19—527 11. 29.

TARS (61)
TARSULNÉK, vagy csendestárs lennék 50000 pengővel, rentabilis üzlethez, vagy iparhoz, „Közreműködés” is jelgélre a kiadóba.
61—1478

HANGSZER (28)
JOHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora” jelgélre a kiadóba kerek.
28 394

ZONGORA hangosított munkát kitűnő képzettséggel vállalom Vargyas Nap u. 17. vidéken is.
28 624 5. 3

BÜTOR (9)
FIGYELEM! SAJÁTKESZÍTMÉNYŰ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban. 9—645 11. 29

HASZNALT bútorokat iródaberendezést wert mekkasszát, üzletberendezést magas aron veszek Verő Csapó u. 10 sz. 9—1971 10. 10.

MODERN háló és konyhaberendezések állandóan raktáron. Megrendeléseket vállalom, pontosan szállítok, Ujfaluassy Sándor, Bethlen u. 56.
9—1470 9. 11

NINCSEN fényes kirkatunk, bútor, olcsón adunk, Piac u. 71. szám udvarban Brillné.
9—1381 10 4

SZÉP olcsó bútor akar vásárolni, fáradságot ne sajnálja, Löcsel bútorüzletben megtalálja. Eötvös u. 66. szám.
9—886 9. 30.

EBÉDLÖBUTOR 2400 ebédülőszőnyeg 1400, buk le 600, sezlontakaró 1800, fotelek, 200—300 P. Hadházi u. 8 10—12 9—1521

ATADO ÜZLET, VENDEGLŐ (6)
JÖMENEDELŰ fűszerüzletes ház, szép nagy telekkel, elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban.
6 1450

LAKASCERE (63)
KETTŐSZOBAS regibéru, minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cim a kiadóban. 53—1462 vv

KÖZPONTBAN levő modern összkomfortos kettőszobás lakásomat elcserélném hasonló nagyobb. „Előre fizetek” jelgélre. 53—1483

ELCSERÉLNÉM Honvéd u. 7. alatti kettőszobás utcai lakásomat belvárosban, hasonlóval esetleg egyszobás magánházzal. 53—1472

LAKÁSI KERES (62)
BUTORRAL vagy bútor nélkül keresek, lehetőleg központifűtéses, vagy Harmuth kályhás egyszobás, fűrdőszobás, esetleg előszobás lakást. — Ajánlatokat „jó bérlő” jelgélre kérem a kiadóhivatalba. 52—1387

KETTŐSZOBAS összkomfortos lakást, lehet alberletj is, sürgősen keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár” jelgélre kérek. 52—569 vv.

IDŐSEBB úriasszony, nál, vagy házaspárnál különbejárattú bútorozott szobát keres fiatal házaspár, azonnalra. — Ajánlatokat „Fiatal pár” jelgélre a kiadóba. 52—1514

BÜTOROZOTT SZOBA (10)
URIEMBER október elejére kisebb gozftűtéses szobát keres, Telefon: 21-50, mielőbb
10—1418

ELŐSZOBÁS különbejárattú bútorozott szoba, két egyetemi hallgatónak ellátással kiadó. — Bútor u. 22. 10—299

DÜTOROZOTT szobát keres szept. 15-ére, lehetőleg vasúthoz közel úri-lány, tisztviselő Cimeket a pénztárnál kérem leadni. 10—1526

SZÉPEN bútorozott kényelmes tiszta szoba, ágynemű nélkül kiadó, Rothermere u. 41.
10—1543

KÖZPONTBAN különbejárattú bútorozott szoba, két személyre, ágynemű nélkül kiadó. Cim a kiadóban. 10—1546

VECYES (68)
TEHENEKET tejeért, lovakat használatért tartásra vállalom, Laktanya 2. sz. temetőnél.
68—1527

ELVESZETT (13)
ELVESZETT csütörtökön este az Arany János utcától Nemzetőr utcáig egy igen jámbor háromhónapos gyöngy csirkém. Beesületes megtaláló, vagy nyomravezető 5 P jutalomban részesül, Vargha Zsigmond, Nemzetőr u. 3.
13—1512

ELVESZETT szerdán este Piac utcán motorkerékpáromról esőkabátom, megtaláló magas jutalomban részesül Piac u. 44. Székely.
13—1540

CSEREÜZLET (11)
SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserelek Pál János szappanosmester. Külcsy u. 8. 11—634 11. 19

HASZNALT RUHA CIPO (9)
VENNÉK jókarban levő sötétkék Bocska ruhát 14 éves fiú részére. Cim: Kar u. 14. 69—1444

Eladó két öltöny, csikos nadrággal, jó állapotban Piac u. 32. paszományüzem. 69—1552

EGY jókarban levő gypaju férfiruha, középtermetre eladó. Varga úri-szabó, Arany János u. 2. 69—292

SZINHÁZI jelmezek, estélyi ruhák eladók. Megtekinthetők vasárnap délután 11 órától egész nap hétköznap délután hat órától, Mikszáth u. 78. 69—1505

KALYHA, TUZHELY (46)
EGY szép cserépkályha eladó, Bethln u. 43. 46—1550

EGY használt spór van olcsón eladó, Erzsébet u. 14. harmadik ajtó. 46—1502

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG (20)
EGY hatszárnyú, kibenyitő 130x110, egy kamara ablak 100x60 cm. Deák Ferenc u. 10
20—298

INGOSAG ELADÁS VECYES (36)
MODERN kirakatberendezés olcsón, sürgősen eladó Takácsné, Piac u. 56. 36—1482

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)
GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik, szekerek alkatrészek állandóan raktáron. Árúst, becsere, vásárol, vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19. 24—1811 12. 4.

KÉZIHAJTÁSÚ szeszkavágó gépet berhasználatra keresek Grad, Bethlen u. 56. 24—1519

INGATLANT KERES MECVETELRE (38)
KERESEK készpénzért 33 hold mindent termő földet, fekete homok is jó. Esetleg több is lehet. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 38—1386

ELADÓ HAZ (17)
ELADÓ ház, jömeneteli kocsmával, Cim a kiadóban. 17—1457

RAKOVSZKY u. 13. sz. ház eladó. Beköltözhető kettőszobás lakás. 17—1551

ÜZLETES ház eladó. — Mikepércsi út 26. sz. 17—1504

ELADÓ FÖLD (15)
HAJDUSZOBOSZLÓN fűrdő közelében, a Bannom-kertben, 866 négyszögöl kert eladó Ért Mailáth ügyvéd, Hunyadi u. 5. 15—464

ELADÓ ALLIATOK (14)
ELADÓ hat darab tízhetes malac, Barna u. 13 14—1560

KETTŐ darab 8 hónapos mangalica süldő eladó. Pesti u. 27. 14—293

15 HÓNAPOS artány süldő eldó. Homokkert Rigó u. 89. 14—1525

Szerkesztői telefonszámok:
Szerkesztői telefonszámok: PALFI JÓZSEF
Kiadási telefonszámok: IFJ. SZIGETHY GYULA
főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a TISZANTULI KÖNYV ÉS LAPKIADÓ R. I.
Fetelés nyomdavezető: SZIGETHY KAROLY